

DÛBOEK

2010 2012

DÛBOEK

2010 2012

“Duurzaam bouwen is geen kwestie van kunnen, het is een kwestie van doen. We willen een thuis creëren voor ons gezin. Een woning waarin het aangenaam leven is. Waarin energieverbruik tot een minimum wordt beperkt. Waar kinderen kunnen spelen in een gezonde omgeving. Een woning die in alle opzichten een zo klein mogelijke impact heeft op de planeet.”

Familie Schuurmans-Dubois
Winnaar Award Duurzame Woning 2012

Parasol

door An Olaerts

(Ja maar, een voorwoord! Terwijl ik gewoonlijk met scheve artikelen op achterkanten sta. Tot zover het laatste overleg met Dubolimburch). Dit voorwoord heeft enige voeten in de aarde gehad, kleine voetjes weliswaar. Want ik had een sprookje verzonnen over een kabouter wiens huis werd opgegeten door een eekhoorn. Beneden stond kabouter Pin-nepots bij zijn vernielde paddestoel te huilen. Drie verdiepingen hoger zat de rosse dader met dikke wangen op een tak. Moraal van het verhaal? Een mens kan maar beter niet te duurzaam wonen. Hihihi. Bij Dubolimburch steeg een piepklein lachje op. Leuk, zeiden ze, maar liever niet. Brom, brom, heb ik toen gebromd. Want ik wilde het wel graag uitleggen, van de kabouter en de paddestoel.

Als het over de natuur gaat, mag het namelijk niet over sprookjes gaan. Als het over de natuur gaat, moet het professioneel zijn, professioneler en nóg professioneler. Aan okkernoten met drie wensen en prinsessenslaapjes op een spreij van mos heeft niemand wat. Neem nu Sandy, het windvrouw-tje dat onlangs over Amerika woei. Prijs van de kleine rondreis: meer dan 50 miljard dollar, doden exclusief.

Verzin bij zo een rekening anders maar eens een sprookje. Over een heks misschien? Met een haakneus? Die de boot neemt naar New York om daar simsalabim te zeggen en met een eigenaardig knookje te zwaaien? Natuurlijk niet! Als de boel in het water valt, dan schreeuw je om takelwagens, bulldozers, mensen met kranen, slangen en pompen, dames en heren die hun stiel kennen. Dan wil je weten waar Sandy woont om haar op te sluiten voor volgende keer.

En als de factuur voor water, warmte en stroom in de brievenbus dwarrelt, gelooft iemand dan dat je die factuur onder je hoofdkussen kunt leggen? Voor de man met de jas van ooievaar? Want 's nachts komt de man met de jas van ooievaar! Hij neemt de factuur, vouwt er een vogeltje van, strooit er een snuif pinkelstof overheen, waarna de factuur in het maanlicht naar buiten fladdert. Of nee, als je met een factuur zit, draai dan het geheime nummer van de gezusters Mangiatutti. Zij zullen volgaarne hun darm uitrollen om hapslikkiëdee al je narigheid te laten verdwijnen. Aardige sprookjes zijn het, maar ze komen met geen hocuspocus, karwitselkardol in dit Duboek. Dit boek is immers één ding niet: een

sprookjesboek. Het gaat over wetenschap, techniek en slimmigheid, wat helemaal wat anders is dan toverkunst en prinsessenpraat. Vraag maar aan aannemers, loodgieters en elektriciens, of er in hun gereedschapskisten misschien kabouterspreuken zitten. Nee!

Dubolimburch doet niet aan rare kabouterhistories. Dubolimburch is met iets veel groters bezig, met het comfort van de hele provincie, onder een reusachtige parasol die het klimaat heet. Het gaat om, gezellig wonen, geld besparen én om het geliefkoosde bronsgroen. Voor zo iets moet je veel weten, diep nadenken en hard werken. In de ijver van kabouters geloven is uit den boze, vooral als hun paddestoel werd opgegeten door een eekhoorn. Dan hebben ze heus geen tijd voor mensenwerk.

An Olaerts (*1975, Genk) is journaliste en schrijfster.

> Dubolimburg	6
> Overheden	10
> Professionelen // Onderwijs	28
> Particulieren	50
> Communicatie // Analyse	62
> Nieuwe perspectieven	70

Voorwoord

De provincie Limburg is een pionier op het vlak van duurzaamheid: een rol waarop in de toekomst nog meer klemtoon zal rusten. Met de ambitieuze doelstelling 'Limburg gaat Klimaatneutraal' benadrukt het provinciebestuur haar intenties om vanaf 2020 van onze provincie de eerste CO2-neutrale regio van Europa te maken. Om te slagen in dit opzet, zijn er veel partners nodig. Dubolimburch is er zo één: als voorloper op het vlak van duurzaam bouwen zijn we een voorbeeld voor Vlaanderen. Andere provinciebesturen merken dit op en nemen dit over.

Dubolimburch speelt in haar vakgebied een belangrijke rol in het streven naar de klimaatneutraliteit van Limburg. Dat gebeurt op meerdere niveaus: steden en gemeenten worden ondersteund in hun traject richting klimaatneutraliteit, zowel particulieren als professionals krijgen advies op maat in hun streven naar meer duurzaamheid.

Het succes van Dubolimburch zit in de brede samenwerking met enthousiaste partners en het werken met concrete (bouw)projecten: op die manier vindt duurzaam wonen en bouwen gemakkelijker ingang

bij zowel architecten, aannemers, installateurs maar ook bij de Limburgers. De inbreng van Dubolimburch in provinciale campagnes is een belangrijke factor gebleken in het welslagen van 'Elke Dag Zondag', 'Limburg isoleert' en 'Warm Limburg'.

Ook in de volgende jaren zal Dubolimburch een cruciale rol blijven spelen in het 'verduurzamen' van onze provincie. Na de onderzoeks- en analysefase zal Dubolimburch de Limburgse steden en gemeenten actief begeleiden bij het uitvoeren van op maat opgestelde klimaatplannen. Dubolimburch zal de lokale besturen nog meer dan vandaag helpen om hun rol als eerstelijnsadviseur zo perfect mogelijk te spelen. Professionals actief in de bouw worden actief ondersteund met een uitgekiend aanbod van uitermate op de dagelijkse praktijk gerichte infosessies, workshops, excursies en do-shops.

Ecologie wordt hoe langer hoe meer ook economie: Dubolimburch zal mee het kader scheppen om in onze provincie van duurzaamheid ook werkgelegenheid te maken. Uit onderzoek blijkt dat we als gevolg van diverse klimaatmaatregelen voor de

bouwsector een erg positieve dynamiek binnen diverse deelsectoren mogen verwachten. De sector zelf – die zeer enthousiast deel uitmaakt van het immer groeiende netwerk van Dubolimburch – ervaart duurzaamheid als een noodzakelijke duw in de rug van innovatie, ziet de economische relevantie stijgen en verwacht een positief tewerkstellings-effect van de vergroening, het klimaatbeleid en de energieprestatiereggeving in het bijzonder.

Foto vlnr: Guido Claes (Infrax) - Patrick Boucneau (provincie Limburg) - Danny Jacobs (Bond Beter Leefmilieu) - To Simons (CeDuBo) - gedeputeerde Frank Smeets (voorzitter) - Stefaan Claeys (Bond Beter Leefmilieu) - Johan Van den Broek (provincie Limburg) - Kris Asnong (Dubolimburch) - Luc Driesen (kabinetsmedewerker Frank Smeets) - Lode Conings (Bond Beter Leefmilieu)

Dubolimbург

“Dubolimburg wijst de weg, maar kan dat niet alleen. De inbreng en inzet van partners en stakeholders zijn essentieel in het welslagen van onze missie: van Limburg nu en in de toekomst een duurzame, leefbare woonomgeving maken.”

Informeren, sensibiliseren, samenbrengen, stimuleren

Dubolimburg blijft pionier

Dubolimburg vzw is de katalysator voor de duurzame gebouwde leefomgeving in Limburg. We prikkelen, we stimuleren en we wijzen de (juiste) richting. We denken out of the box en we bekijken uitdagingen in termen van oplossingen. We benaderen samenwerkingen met open vizier. Door onze betrokkenheid en enthousiasme hebben we een scherpe radar ontwikkeld voor het detecteren van kansen/opportunities.

Dubolimburg heeft de ambitie om de weg vrij te maken voor (en de norm te maken van) duurzaam bouwen door op het terrein daadkrachtig integrale realisaties te verwezenlijken via samenwerking met sleutelactoren met een gemeenschappelijke grondstroom (gedeelde waarden en normen). We gaan het gesprek aan met beleidsverantwoordelijken en voorzieningen en houden duurzaam bouwen op de agenda's van alle betrokken partijen.

De deskundigheid van Dubolimburg zit in de zorgzaam opgebouwde knowhow en ervaring op het terrein. De kracht en de meerwaarden schuilen in het brede netwerk dat samenwerkingen – over de grenzen van organisaties heen – omarmt en meerwaarde creëert.

Limburg is onze biotoop, al houden we een scherpe blik op Vlaanderen, Europa en elders in de wereld. Waar we kunnen, willen we inspireren en geïnspireerd worden.

TARGET GROUPS

- **Overheden** worden ondersteund in hun eerste lijnsadviesfunctie en krijgen begeleiding op maat bij grote voorbeeldprojecten en klimaatactieplannen.
- **Bouwprofessionelen** (aannemers/architecten) krijgen informatie op maat: infosessies (waaronder Architect Breakfast Sessions), excursies en bouwadvies op maat voor grote projecten.
- **Particulieren** krijgen informatie en bouwadvies op maat, vanuit het standpunt van een tweedelijnsorganisatie. In het kader van de provinciale campagnes ('Limburg isoleert' en 'Warm Limburg') bemant Dubolimburg het adviesloket voor telefonische vragen en vragen per mail.
- **Onderwijsinstellingen** mogen rekenen op onze knowhow voor het bepalen van de curriculae. Samen met hogescholen worden samenwerkingstrajecten en/of nieuwe opleidingen opgezet.

DENKEN EN DOEN MET HET NETWERK

Een breed netwerk is essentieel in de visie die Dubolimburg op samenwerken heeft. Met de hulp van intermediairen willen we een zo groot mogelijk multiplicatoreffect creëren, en op die manier een solide draagvlak voor duurzaamheid scheppen in onze provincie.

Dubolimburg is voorzitter van de Do Tank 'Duurzaam Bouwen'. Ze buigt zich over maatregelen met betrekking tot energiezuinige renovaties en nieuwbouw volgens de passiefhuisstandaard.

TOEKOMSTSCENARIO'S

Hoe bereiden we ons voor op een onzekere toekomst? Kunnen we ons beschermen tegen het veranderende klimaat? Worden onze gebouwen de energiecentrales van de toekomst? Vormt ecologie de basis voor een robuuste economie in 2020? Hoe ontwikkelt Limburg zich op demografisch vlak? Zet de verstedelijking zich verder, of geven we de natuur meer ruimte?

Het team

Dubolimburch ontwikkelde samen met haar stakeholders en partners een gemeenschappelijke toekomstvisie. Om zo grip te krijgen op een steeds veranderende context – maatschappij, sector, economie, sociologie – en aan de hand van ingebouwde ‘alarmbellen’ te kunnen anticiperen en de Dubolimburchkoers flexibel te kunnen aanpassen aan de noden van de tijd.

De Radar 2050 zorgt ook voor nieuwe manieren van net- en samenwerken en faciliteert nieuwe, mogelijke, toekomstige samenwerkingen met elke organisatie en persoon die kan bijdragen tot het welslagen van de missie van Dubolimburch. De expertise, knowhow en ervaring van de werkgroep en de door hun verzamelde facts & figures leidden tot concrete scenario’s voor sector en wereld. De analyse werd voorgesteld op DUBO XL van 14 december 2012.

DUBO XL 2012 **Internationale seminariedag**

Inspirerende sessies, onverwachte sprekers, praktische case studies: op vrijdag 14 december focuste DUBO XL op relevante thema’s met praktijk als uitgangspunt. Deze internationale seminariedag balde innovatie en praktische ervaring in een interessant programma waarin de duurzaam gebouwde omgeving (bouwen/wonen) centraal stond: infosessies en workshops met internationale sprekers op maat van verschillende doelgroepen (architecten, aannemers, lokale overheden, decision makers, politici, docenten, studenten, onderwijsinstellingen). Op het programma stonden onder andere The Story Of Freiburg (D), de energie-autarke stad Gussing (OOS), de Wijk Van Morgen (NL), Mehr Generationswoningen (D) en sessies rond esthetiek en duurzaamheid, smartgrids, warmtenetten en veel meer.

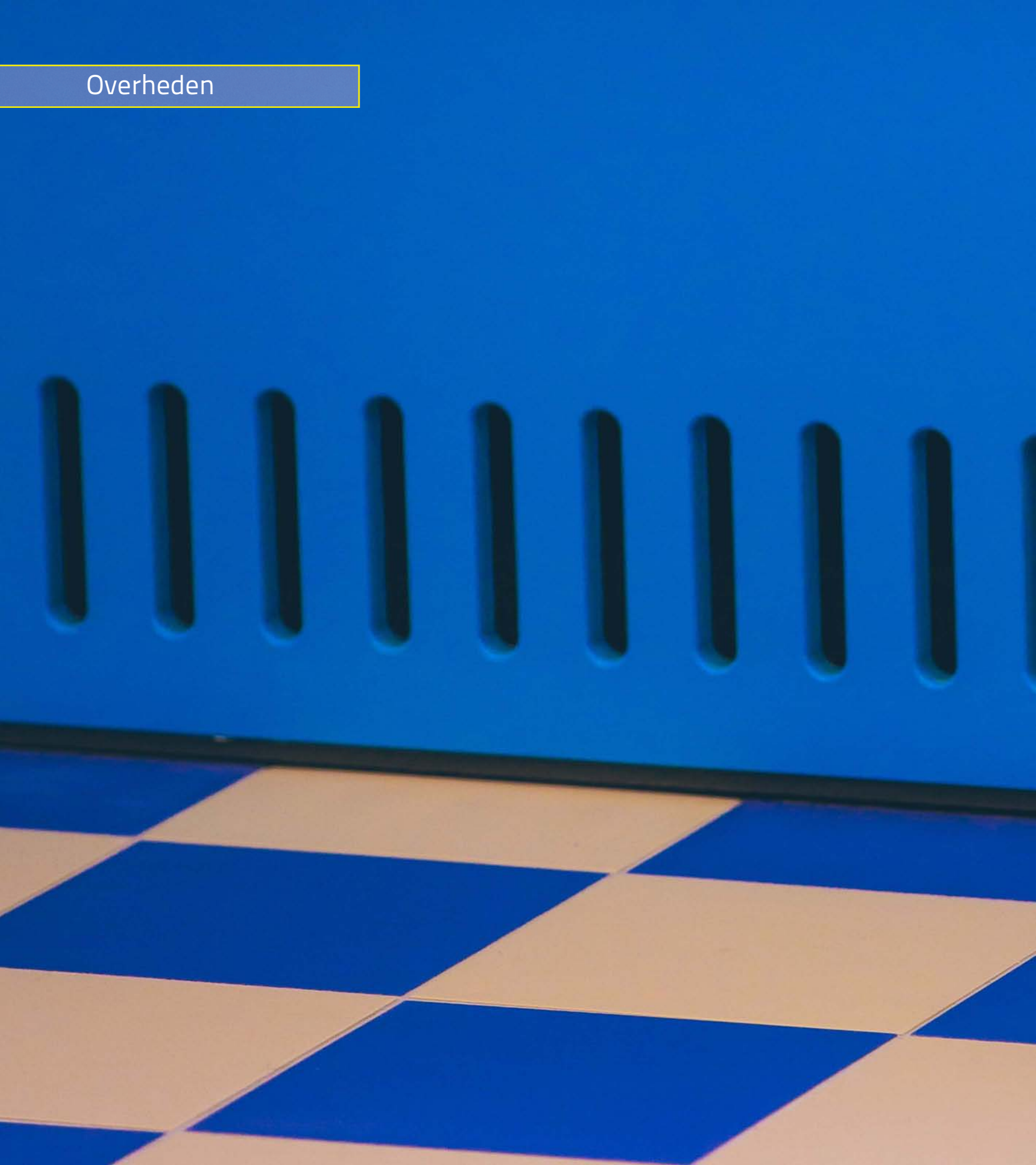
DUBO XL was een organisatie van Dubolimburch ism Vlaams Netwerk Provinciale Steunpunten Duurzaam Bouwen en Wonen. Het evenement was gratis toegankelijk.

DUBOLIMBURG IS VZW **Nieuwe structuur, zelfde enthousiasme**

Sinds januari 2012 is Dubolimburch officieel een vzw. De founding fathers van het in 2005 opgerichte ‘Steunpunt’ – te weten provincie Limburch, Centrum Duurzaam Bouwen en Bond Beter Leefmilieu – verwelkomden Infrax als nieuwe, sterke partner.

Door deze nieuwe organisatorische stap versterkt de inhoudelijke werking van Dubolimburch, waardoor we als organisatie onze pioniersrol nog nadrukkelijker kunnen spelen.

Overheden

The image features a solid blue background. A horizontal line of vertical, pill-shaped slits is positioned in the middle of the frame. Below this line, the floor is visible, consisting of large blue and white squares in a checkered pattern. The text is located in the bottom right corner of the image.

“Duurzaamheid is geen optie
meer, het is een must. Overheden
zijn als go-betweens essentiële
partners om het containerbegrip
duurzaam bouwen mee te vertalen
in heldere, praktische, haalbare
targets voor alle Limburgers.”

Project- advies op maat

Nieuw administratief centrum - Houthalen-Helchteren

Inspirerende Limburgse projecten

DUBOLIMBURG BEGELEIDT OVERHEDEN

Dubolimborg begeleidt overheden in hun streven naar meer duurzaamheid. Zowel op gebouwniveau als op het vlak van ruimtelijke ordening kunnen gemeenten en provincie beroep doen op de expertise van ons team. Dubolimborg geeft projectadvies op maat en staat overheden bij in hun eerstelijnsfunctie met diverse toolkits, waaronder communicatie,

aanbestedingen, verordeningen, bestekteksten, RUP's en veel meer.

Duurzaamheid moet je beleven. Overheden zijn key actors op het vlak van informeren en sensibiliseren van hun inwoners.

En hoe kan je dat beter doen dan met inspirerende voorbeeldprojecten? Dubolimborg ondersteunde 27 inspirerende projecten met advies op maat.

De Schacht - Heusden-Zolder

AS
MASTERPLAN CENTRUMONTWIKKELING
Op naar een coherenter centrum

De gemeente As voorziet in de herinrichting en verdichting van een bouwblok in het centrum. Het project richt zich op een kwalitatieve herstructurering van het centrum zodat plaats gecreëerd wordt voor diverse dienstverleningsfuncties, handel en horeca, te midden van een gemengd woonweefsel en nieuw gedefinieerde publieke ruimte. Het resultaat van het masterplan wordt een ruimtelijk en functioneel coherent centrum, waarbij verschillende functies met elkaar worden verweven.

Aanvrager: gemeente As
Betrokkenen: gemeente As
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: As

BERINGEN
KINDERDAGVERBLIJF BAMBI
Futureproof concept

Het OCMW van Beringen bouwt een nieuw kinderdagverblijf, gecombineerd met kantoren voor de dienst thuiszorg. Er is bewust gekozen voor een doorgedreven future-proof laag-energie-concept. Dit vormt tevens een goede basis om nulenergie of CO₂-neutraliteit te bekomen door latere investeringen. De installaties voor verwarming worden voorzien van een mogelijkheid om duurzame technieken zoals warmtepomp, biomassa enzovoort toe te laten op termijn.

Aanvrager: OCMW Beringen
Betrokkenen: OCMW Beringen
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Beringen

BILZEN
DE WANDELING
Geklasseerd monument wordt laag-energie gebouw

Een geklasseerd monument wordt verbouwd tot school voor avond- en weekendopleiding voor beeldende kunsten. Overdag wordt het gebouw gebruikt door senioren. De gemeente streeft naar een lage energie-renovatie waarbij de nadruk wordt gelegd op een doorgedreven isolatie in buitenmuren, daken en vloeren en regenwater-recuperatie.

Aanvrager: stad Bilzen
Betrokkenen: stad Bilzen
Projecttype: renovatie
Plaats: Bilzen

UHasselt - Campus Hasselt

BOCHOLT
SCHOOL VAN LOZEN
Brede passieve school

25 Vlaamse scholen hebben de intentie om een passief schoolgebouw neer te zetten. Dubolimborg zorgt voor trajectbegeleiding en advisering, ondersteuning bij het zoeken naar financiële middelen en communicatie. De opgedane knowhow en ervaring wordt meegenomen naar toekomstige projecten.

Aanvrager: gemeente Bocholt, Katholiek Basis-onderwijs Lozen vzw
Betrokkenen: gemeente Bocholt, Katholiek Basis-onderwijs Lozen vzw
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Lozen - Bocholt

BORGLOON
CO2-NEUTRALE KMO-ZONE
Ruimte voor duurzame fruitteelt

De gemeente Borgloon plant de inrichting van een nieuwe KMO-zone tegenover de bestaande fruitveiling. Dit nieuwe bedrijventerrein moet plaats bieden aan de herlocatie van enkele bestaande en aan de fruitteelt gerelateerde zonevreemde bedrijven en tegelijk een nieuwe site vormen voor starters die in deze sector een onderneming willen uitbouwen.

Aanvrager: gemeente Borgloon
Betrokkenen: gemeente Borgloon
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: Borgloon

DIEPENBEEK
CO2-NEUTRALE KMO-ZONE
Neen aan CO2!

De gemeente Diepenbeek streeft naar een CO2-neutraal bedrijventerrein waarbij bedrijven elkaars afvalstromen zullen benutten. Het bedrijventerrein zal ontwikkeld worden tot een coherent geheel, waarbij verschillende functies met elkaar worden verweven. Het moet een eigentijdse lokale tewerkstellingspool zijn waar principes van duurzaam en intensief ruimtegebruik het gebied herstructureren. Het project richt zich op een kwalitatieve ontwikkeling en invulling van het bedrijventerrein, in aansluiting op de al eerder ontwikkelde terreinen Dorpveld I en Muggenberg. Centraal in het voorstel wordt een verkeersluwe as voorzien waarin natuur en rustplekken een plaats krijgen.

Aanvrager: gemeente Diepenbeek
Betrokkenen: gemeente Diepenbeek
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: Diepenbeek

Dorpheide IV - Diepenbeek

DIEPENBEEK
CO2-NEUTRALE WOONWIJK
Collectief als uitgangspunt

Op een terrein van 5 ha worden 121 wooneenheden gecombineerd met rustoord en dagopvang. De woningen worden geclusterd rond een woonpark. Er zijn verschillende eigendomsstructuren, met zachte nadruk op het collectief. De woningen zijn CO2-neutraal van opzet.

Aanvrager: gemeente Diepenbeek
Betrokkenen: gemeente Diepenbeek
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: Diepenbeek

DILSEN-STOKKEM
ONTMOETINGSCENTRUM ELEN
Streek eigen duurzaamheid

De stad Dilsen-Stokkem wil een nieuw multifunctioneel ontmoetingscentrum bouwen in de deelgemeente Elen op de site van het oude gemeentehuis aan de Zandstraat. Het oude gemeentehuis wordt mee geïntegreerd in het nieuwe gebouw en herbergt de zogenaamde 'secundaire' functies (toegang, sanitair, keuken, buffet, vergaderlokalen) terwijl een nieuwe polyvalente zaal aan het bestaande gebouw wordt bijgebouwd. In het ontwerp wordt veel aandacht besteed aan duurzaam materiaalgebruik, optimale oriëntatie en isolatie van de buitenschil.

Aanvrager: stad Dilsen-Stokkem
Betrokkenen: stad Dilsen-Stokkem
Projecttype: renovatie/nieuwbouw
Plaats: Elen - Dilsen-Stokkem

GENK
JEUGDHUIS GIGOS
Optimale integratie in de omgeving

Bij het ontwerp voor het nieuwe jeugdhuis GIGOS in Sledderlo is de inpassing/integratie in de omgeving het uitgangspunt. Het gebouw wordt afgewerkt met traditionele, zone-eigen gevelmaterialen. De nieuwbouw is compact met beperkte geveloppervlakte, specifieke functies zijn gegroepeerd, de oriëntatie is zongericht en er is een maximale benutting van daglicht in de gebouwen door de centrale 'serre' die 's nachts door middel van natuurlijke ventilatie kan worden afgekoeld indien nodig. Er wordt een balansventilatie met warmteterugwinning toegepast.

Aanvrager: stad Genk
Betrokkenen: stad Genk, Jeugdhuis Gigos
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Sledderlo - Genk

De Schacht - Heusden-Zolder

GENK
JEUGDLOKALEN CHIRO BOXBERG
Duurzaamheid als uitgangspunt

De stad Genk wil dat elk nieuwbouwproject van verenigingen eerst wordt gescreend door Dubolimborg. De plannen voor de nieuwe chirolokalen van Chiro Boxberg werden aan ons voorgelegd. De bestaande lokalen worden vernieuwd, en een nieuwe aanbouw met vergaderlokaal en opdeeldbare polyvalente zaal wordt gebouwd. Speciale aandacht gaat uit naar isolatie, polyvalentie en materiaalgebruik.

Aanvrager: stad Genk
Betrokkenen: stad Genk
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Boxberg - Genk

GENK
DE REGENBOOG
Duurzame herbestemming voor schoolgebouw

Een gedeelte van een voormalige school wordt omgevormd tot huisvesting van een erkende vrijetijdsorganisatie voor personen met een beperking. Het betreft 5 kleuterklassen die al jaren leegstaan, waar een grondige renovatie nodig is, inclusief de vernieuwing van het dak, de ramen, de elektriciteit, de verwarming en de toiletten.

Aanvrager: Regenboog vzw
Betrokkenen: Regenboog vzw
Projecttype: renovatie
Plaats: Genk

GENK
CO2-NEUTRAAL KANTOORGEBOUW STEBO
Beter doen met dezelfde middelen

Stebo bouwt een CO2-neutraal kantoorgebouw met een grote demonstratiewaarde. Bedoeling is om met dezelfde financiële middelen als nodig voor de bouw van een 'traditioneel' kantoorgebouw meer duurzaamheid te genereren. Met andere woorden: winst op vlak van energieverbruik, comfort, toegankelijkheid en aanpasbaarheid. (Lees meer pagina 22 ev.)

Aanvrager: Stebo Genk
Betrokkenen: Stebo Genk
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Genk

Kantoorgebouw Solar Company - Heusden-Zolder

GENK

KANTOORGEBOUW LIMBURG.NET

Nul-energie als uitgangspunt

Limburg.net realiseert een eigen kantoorgebouw waarbij duurzame principes maximaal worden toegepast binnen het beschikbare budget. Doel: een nul-energie kantoor met maximale aandacht voor compactheid, optimale oriëntatie, inplanting in functie van het landschap, hergebruik van hemelwater, maximale infiltratie op eigen terrein. De koolstofvoetafdruk van het project wordt getoetst.

Aanvrager: Limburg.net
Betrokkenen: Limburg.net
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Genk

GENK

HET GROENE HUIS

Nieuwe indeling voor natuurcentrum

Het 40 jaar oude Groene Huis in Bokrijk is toe aan verbouwing. Er is voldoende vloeroppervlakte, maar de indeling en routing kunnen beter. Dubolimburg adviseerde over het verbeteren van compactheid en oriëntatie, en het toepassen van duurzame verwarming en ventilatie.

Aanvrager: Provinciaal Natuurcentrum
Betrokkenen: Provinciaal Natuurcentrum
Projecttype: renovatie
Plaats: Genk

HASSELT

STEDELIJK ZWEMBAD KAPERMOLEN

Zwemmen in het groen

De stad Hasselt wil een nieuw zwembad bouwen en tegelijk het bestaande bad renoveren op de site van het stadspark Kapermolen. Het gehele zwemcomplex wordt perfect toegankelijk voor minder mobiele personen met een logische routing en de nodige specifieke accommodatie. Het project voorziet in duurzame gebiedsontwikkeling met gecombineerde functies met veel aandacht voor groen.

Aanvrager: stad Hasselt
Betrokkenen: stad Hasselt
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Hasselt

Passieffschool Lozen - Bocholt

HASSELT
ONDERSTEUNING SUBSIDIEBELEID
Experimentele woonvormen

Dubolimborg adviseert de stad Hasselt inzake nieuwe subsidiereglementen voor nieuwe woonvormen. Ondermeer de aankoop van een gemeenschappelijke grasmachine (en een onderhoudsvriendelijk systeem) en de inplanting van een collectief prieel van residentie Rogata werden in een uitgewerkt reglement gegoten.

Aanvrager: stad Hasselt
Betrokkenen: stad Hasselt
Projecttype: subsidiereglement
Plaats: Hasselt

HOUTHALEN-HELCHTEREN
RUP CLEANTECHCAMPUS
Totaalconcept voor meer duurzaamheid

De gemeente wil met het 'centrumontwikkelingsplan' een gepast lokaal antwoord formuleren op bovenlokale uitdagingen, kansen en verschuivingen die zich aanbieden en zo een nieuwe duurzame toekomst uit te tekenen voor de gemeente. Dubolimborg gaf advies over verdichting, het vergroten van de biodiversiteit, voorkomen van overmatige bodemverharding, stimuleren van integraal waterbeheer, maatregelen om energieverbruik te verminderen en maatregelen om duurzame energieproductie te stimuleren.

Aanvrager: gemeente Houthalen-Helchteren
Betrokkenen: gemeente Houthalen-Helchteren
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: Houthalen-Helchteren

LEOPOLDSBURG
CULTUREEL CENTRUM EN DE OUDE PASTORIJ
Nieuw elan voor historisch gebouw

Het Cultureel Centrum en de Oude Pastorie worden energiezuiniger gemaakt en het gebruikerscomfort zal verbeteren. Het esthetische aspect speelt een belangrijke factor want de kerk en omgeving, waar het Cultureel Centrum deel van uit maakt, is geklasseerd erfgoed.

Naast het aanpakken van de gebouwschil is relighting nodig, net zoals het vervangen van de bestaande verwarmingsinstallatie door een meer energiezuinig exemplaar.

Aanvrager: gemeente Leopoldsburg
Betrokkenen: gemeente Leopoldsburg
Projecttype: renovatie
Plaats: Leopoldsburg

Passiefvakantiewoningen - Maaseik

LOMMEL
SPORTHAL
Duurzaam sporten

Het project omvat de nieuwbouw van een sporthal met inbegrip van kleedkamers en een polyvalente ruimte. Het advies heeft vooral betrekking op een ver doorgedreven isolatie van de buitenschil, een aangepast ventilatiesysteem, energiezuinige verlichting, buitenzonnewering ter voorkoming van oververhitting en gebruik van akoestisch isolerende materialen.

Aanvrager: stad Lommel
Betrokkenen: stad Lommel
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Kerkhoven - Lommel

LUMMEN
BIBLIOTHEEK
Voorbeeld voor de Lummenaren

Voor de nieuwbouw van de bibliotheek wordt een verlaagd E-peil vooropgesteld en de toepassing van groendaken. In het advies wordt tevens aandacht geschonken aan de voorbeeldfunctie van het gebouw en aan de sensibilisering van de bevolking met betrekking tot de toegepaste duurzaamheidsmaatregelen. Ook voldoende fietsenstalling, een zonnewering op oosten, zuiden en westen, akoestisch dempende materialen, daglichtdimming en aanwezigheidsdetectie in sanitaire en bergruimten.

Aanvrager: gemeente Lummen
Betrokkenen: gemeente Lummen
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Lummen

LUMMEN
GEMEENTESCHOOL DE ZONNEBLOEM
Minder energie, meer comfort

Voor de nieuwbouw van de lagere gemeenteschool gaat de gemeente uit van een laagenergieconcept. Het gebouw richt zich dan ook in de eerste plaats op een sterke beperking van de energiebehoefte; de resterende behoefte wordt ingevuld met efficiënte installaties. Zonnewering wordt voorzien onder de vorm van screens, in de lokalen wordt daglichtdimming toegepast en het regenwater wordt gerecupereerd.

Aanvrager: gemeente Lummen
Betrokkenen: gemeente Lummen, basisschool De Zonnebloem
Projecttype: nieuwbouw
Plaats: Lummen

Winnaar Award Duurzame Woning 2012 - Hasselt

LIMBURG
RECYCLAGEPARKEN LIMBURG.NET
Meer comfort voor parkwachters

Limburg.net vraagt projectadvies voor de Limburgse recyclageparken en de bijhorende parkwachters-gebouwtjes. Er wordt vooral veel aandacht besteed aan de oriëntatie van de gebouwtjes en het park in zijn geheel. Daarnaast wordt vooral gefocust op een zeer goede isolatie, ventilatie en het vermijden van oververhitting binnen de gebouwtjes en de opvang en herbruik van hemelwater, scheiding verontreinigd/niet-verontreinigd afvalwater.

Aanvrager: Limburg.net
Betrokkenen: Limburg.net
Projecttype: renovatie
Plaats: Limburg

LIMBURG
DIVERSE WOON-ZORGPROJECTEN
Wonen en zorg in zelfde project

Een woonzorgproject is een nieuwbouw, aankoop of verbouwing die aanleiding geeft tot minstens 3 extra woonzorgeenheden. Elke wooneenheid dient hierbij permanent ter beschikking te worden gesteld aan een alleenstaande of een gezin, waarvan ten minste één persoon zorgbehoevend of 65-plusser is. Aan deze wooneenheid is een zorgaanbod gekoppeld. Om in aanmerking te komen voor een provinciale subsidie worden deze projecten ter verduurzaming geadviseerd door Dubolimburg. De nadruk ligt o.a. op oriëntatie, buitenschil, oververhitting, duurzaam materiaalgebruik, energiezuinige technieken, balansventilatie enzovoort.

Aanvrager: diverse actoren
Betrokkenen: diverse actoren
Projecttype: nieuwbouw/renovatie
Plaats: diverse locaties binnen de provincie Limburg

MAASMECHELEN
VERKAVELING MOTTENKAMP
Ecologie boven alles

De gemeente wil een ecologische gemeentelijke verkaveling ontwikkelen. Er wordt onderzocht hoe, aanvullend op de stedenbouwkundige voorschriften van het BPA, verkavelingsvoorschriften en/of verkoopvoorwaarden uitgewerkt kunnen worden.

Aanvrager: gemeente Maasmechelen
Betrokkenen: gemeente Maasmechelen
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: Maasmechelen

Nieuw administratief centrum - Houthalen-Helchteren

MEEUWEN-GRUITRODE

SOCIAAL HUIS

Oud en nieuw in perfecte combinatie

Het huidige gemeentehuis wordt verbouwd tot een 'sociaal huis', met alle noodzakelijke aanpassingen op gebied van architectuur, stabiliteit, technische uitrustingen en binneninrichting. In het nieuwe gedeelte wordt veel aandacht geschonken aan de compactheid, zuidgerichte werkruimtes, een balansventilatie met warmteterugwinning en geïntegreerde automatische zonnewering. In het bestaande gebouw wordt het schrijnwerk vervangen door superisolerende profielen met HR-glas en het hellend dak wordt geïsoleerd.

Aanvrager: gemeente Meeuwen-Gruitrode
Betrokkenen: gemeente Meeuwen-Gruitrode
Projecttype: renovatie/nieuwbouw
Plaats: Meeuwen-Gruitrode

PEER

RUP SCHOLENCAMPUS PANTHOVEN

Herlokalisatie van bestaande scholen

Het gemeentelijk RUP 'Scholencampus Panhoven' voorziet in de herlokalisatie van de vrije scholen naar één campus, met als belangrijke uitgangspunten een goede ontsluiting van alle vervoersvormen, een optimale benutting van de schaalvoordelen, duurzaam ruimtegebruik, duurzame stedenbouw enzovoort.

Aanvrager: stad Peer
Betrokkenen: stad Peer, Scholencampus Panhoven
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: Peer

ZONHOVEN

RUP JACOB LENAERTSSTRAAT

Van militair domein naar duurzame woonwijk

De zone aan de Jacob Lenaertsstraat was sinds 1970 voorbehouden voor de militaire overheid. Nu wordt het gebied omgevormd tot site voor een duurzame woonwijk. Veel aandacht gaat naar bezonning en oriëntatie van de woningen, diversiteit in het woonaanbod voor verschillende doelgroepen, een kwalitatieve publieke ruimte aangepast aan verschillende doelgroepen en – zeer belangrijk – de opname van een maximum E-peil en/of K-peil in de verkoopvoorwaarden.

Aanvrager: gemeente Zonhoven
Betrokkenen: gemeente Zonhoven
Projecttype: ruimtelijke ontwikkeling
Plaats: Termolen - Zonhoven

Beter doen met dezelfde middelen

Een beter, duurzamer, energievriendelijker en comfortabeler CO2-neutraal kantoorgebouw realiseren met dezelfde financiële middelen als nodig voor een 'traditioneel' kantoorgebouw: dat is de uitdaging die Stebo zich heeft opgelegd. Op de site aan de Zevenbonderstraat in Genk bouwt de organisatie haar nieuwe uitvalsbasis: een passief kantoorgebouw met een maximale zuidelijke oriëntatie dat 26 medewerkers kan huisvesten. Dubolimborg wijst mee de weg en begeleidt het project ook op het vlak van gebruikscommunicatie.

Stebo wijst de weg

Stebo combineert deskundigheid op vlak van wonen, ondernemen, leren, energie, samenleven en werken met een historische worteling in diverse buurten en regio's in Limburg. Die combinatie én de open en wederkerige stijl van samenwerken met stakeholders staat borg voor het innovatief vermogen van de organisatie. Stebo streeft ernaar om op maatschappelijk, economisch en ecologisch vlak te blijven investeren in de ontwikkeling van mensen,

organisaties en de hele regio. Stebo werkt expliciet op een waarderend onderzoekende manier: problemen zien als kansen, krachten ontwikkelen tot duurzame resultaten op een duurzame manier. Stebo is sterk in samenwerken met andere partners. Door de verbinding en co-creatie met andere organisaties en partners wordt de deskundigheid gecombineerd en versterkt

Duurzaam kantoorgebouw als pionier

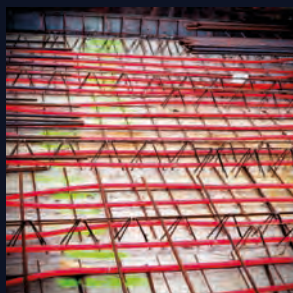
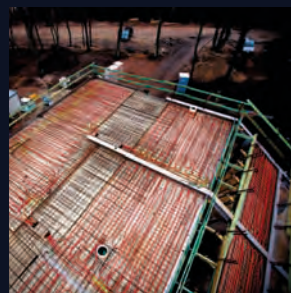
Sinds 1987 ontwikkelt Stebo vzw vernieuwende projecten en diensten in het kader van samenlevingsopbouw en sociaal-economische streekontwikkeling. Het is actief op 5 domeinen: buurtopbouwwerk, wonen, ondernemen, energie en tewerkstelling. Stebo gaat in zijn aanpak steeds uit van capaciteiten van mensen en van het sociaal kapitaal dat aanwezig is bij groepen en in buurten. Het nieuwbouwproject wordt een toonaangevend CO2-neutraal kantoorgebouw waar mensen maatschappelijk verantwoord ondernemen kunnen komen beleven. Er wordt een slim 'demonstratie-

KANTOORGEBOUW

- Bouwheer: Stebo vzw
- Architect: Buro B
- Studiebureau: Cenergie (technieken), BDA-engineering (stabiliteit)
- Betrokken gemeentelijke diensten: Dienst Ruimtelijke Ordening
- Betrokken externen: Toegankelijkheidsbureau vzw
- Locatie: Zevenbonderstraat, Genk
- Ingebruikname: voorjaar 2013
- Oppervlakte: 1.045 m² netto

parcours' doorheen het gebouw gemaakt waarbij groepen alle duurzame technieken kunnen komen bekijken en bestuderen zonder alle medewerkers te storen. Anderzijds wordt er ruimte geboden voor conferentie, vergader- en seminariefaciliteiten, een plug-in kantoor met werkplekken waardoor mensen en groepen kunnen komen beleven wat het betekent om in een kantoor van de toekomst te werken.

november 2011

DUURZAAMHEIDSASPECTEN

Welzijn

- Het gelijkvloers is integraal toegankelijk; de deuren en gangen zijn geschikt voor rolstoelgebruikers, aangepaste toiletten, minimale dorpels.
- Geautomatiseerde nachtkoeling via ramen als back-up voor de warmtepomp.
- Afvalpreventie, GFT.
- Parkeerplaatsen blijven beperkt. Bezoekersparkeren kan op de openbare parkeergelegenheden in de nabije omgeving.
- Overdekte fietsenstalling en douche zijn voorzien.
- Tuinonderhoud en aanplanting gebeuren door mensen van een lokale sociale werkplaats.
- Flexplekken (flexibele werkplekken) voor externen zijn voorzien.

Energie

- Volledig hellend dak bedekt met fotovoltaïsche cellen, zuidelijk gericht.
- Houtskeletbouw met ingespoten cellulosevlokken.
- Koeling en verwarming met een warmtepomp, rond de 875 meter boorlengte (7 x 125 m).
- Betonkernactivering.
- Beschaduwning en koeling zonder airco.

- Efficiënte ventilatie met warmterecuperatie type D.
- Energiezuinige LED-verlichting.
- Verlichting met daglichtsensoren en werkplek-gerelateerd.
- E-peil= E0 - K-peil= K18.
- Thermische massa voor passieve koeling.

Water

- Hemelwater wordt gerecupereerd voor de spoeling van de toiletten.
- Platte daken als groendak voor een betere waterhuishouding en infiltratie op het terrein.
- Zo weinig mogelijk verharding.

Materialen

- Gebruik van CO2-neutrale materialen.
- Rockpanel, een 100% recycleerbaar plaatmateriaal op basis van natuursteen, voor de buitenmuren.
- Gebruik van FSC hout voor schrijnwerk.

Omgeving

- Gebruik van inheemse plantensoorten // Open karakter.
- Waardevolle bomen werden bewaard.
- Maximale bebouwingsindex van 0,4.
- Aanleg grasdallen voor maximale infiltratie.

WELKE ROL SPEELDE DUBOLIMBURG?

- Dubolimburch pleit voor een geïntegreerde projectaanpak waarbij bouwheer, ontwerper, architect, ingenieursbureau en de aannemer van in het begin worden betrokken bij het bouwproject. Zo wordt er een bouwteam samengesteld dat van bij de conceptfase tot de oplevering nauw samenwerkt en expertise deelt.
- Dubolimburch moedigt de keuze aan voor het creëren van een passiefkantoor met een educatieve functie en een sociaal-maatschappelijke invalshoek wat betreft aanplantingen en onderhoud.
- Dubolimburch staat achter de berekening van de ecologische voetafdruk van de gebruikte materialen.
- Dubolimburch bepleit een duurzame toekomstvisie waarbij compactheid en uitbreidbaarheid key elements zijn.

Kantoorgebouw Stebo - Genk

“Draagvlak creëren voor duurzaamheid en energiebesparing in de provincie: dat staat bij Stebo hoog op de agenda. Dubolimborg is voor ons dus een natuurlijke en gewaardeerde partner waarmee we graag samenwerkingstrajecten opzetten. Het bouwproces van ons CO2-neutrale kantoorgebouw wordt overigens door Dubolimborg mee opgevolgd en waar nodig kunnen we steeds beroep doen op de knowhow en ervaring van hun team.”

Erwin De bruyn
Directeur Stebo

Limburg gaat klimaatneutraal

Dubolimburg mee aan de basis

De provincie Limburg wil CO₂-neutraal zijn in 2020. In de TACO₂-studie (oftewel het Totaal Actieplan CO₂) werd de wetenschappelijke basis gelegd voor het Limburgse Klimaatplan en werden scenario's gepresenteerd waarmee Limburg deze ambitie zal verwezenlijken. Dubolimburg is een van de sleutelactoren in de realisatie hiervan: we stelden voor elke Limburgse gemeente een CO₂-nulmeting op en bieden hen, als onderdeel van een op maat gemaakt Klimaatplan, een Duurzaam Bouwen- en een Hernieuwbare Energiescan aan. Verder zitten we de thema-gerichte Do Tank voor en wijzen we met inspirerende infosessies, seminars en excursies de Limburgse gemeenten al meteen de juiste weg.

De provincie is een formele 'Covenant Coordinator' en dat betekent dat zij alle gemeenten stimuleert om de Covenant of Mayors te ondertekenen. Dit initiatief van de Europese Commissie wil steden en gemeenten in Europa een klimaatbeleid laten opzetten om zo mee te werken aan de Europese doelstelling: 20% reductie van de CO₂-uitstoot tegen 2020. Op 30 november 2011 maakten alle Limburgse gemeenten duidelijk dat zij meer dan 20% CO₂ wilden reduceren tegen 2020. Mission, voorlopig, accomplished.

2,5 miljoen keer rond de aarde met auto

Na ondertekening is een eerste verplichte – en noodzakelijke – stap de opmaak van een nulmeting: hoe is het in de gemeente gesteld met de uitstoot van broeikasgassen? Dubolimburg heeft voor alle 44 gemeenten deze nulmeting opgesteld en uitgevoerd. In deze nulmeting werd de volledige uitstoot op het gemeentelijke grondgebied in kaart gebracht van de sectoren bebouwde omgeving,

industrie, mobiliteit en landbouw & natuur. Hieruit blijkt ondermeer dat de uitstoot per inwoner voor een gemiddelde Limburgse gemeente 10,8 ton CO₂ bedraagt oftewel de uitstoot van een personenwagen die drie keer rond de aarde rijdt. In totaal komt de uitstoot voor heel Limburg (827.000 inwoners) neer 2.500.000 rondjes rond de aarde. Al deze nulmetingen zijn verder toegelicht op een individueel gesprek tijdens de eerste stuurgroep bij de gemeenten.

Gemeentelijk klimaatplan

Vervolgens zijn de Dubo-scan en HE-scan door Dubolimburg opgesteld en uitgevoerd. De Dubo-scan geeft inzicht in de mogelijke maatregelenpakketten voor de residentiële gebouwen, nodig om de vooropgestelde besparingsdoelstellingen te verwezenlijken. De HE-scan geeft een inzicht in de mogelijkheden en knelpunten wat betreft hernieuwbare energie op het grondgebied van de gemeente. Deze tools dienen als ondersteuning bij het opstellen van een gemeentelijk klimaatactie-

plan waarin de gemeenten duidelijk aangeven hoe zij de geplande CO₂-reductie zullen verwezenlijken.

Ook bij het opstellen van deze klimaatactieplannen en de uitvoering hiervan blijft Dubolimburg een belangrijke partner. Begeleiding is our middle name.

Dubolimburg onderzoekt gemeentehuizen op duurzaamheid

Ondanks het feit dat de meeste gemeentehuizen zijn gebouwd in een periode dat van duurzaamheid nog geen sprake was, scoren de Limburgse stadhuisen relatief goed. Meer dan 95 % voerde duurzame ingrepen uit die de energiefactuur doen dalen, en die de CO₂-uitstoot verminderen. 92% van de Limburgse gemeenten en steden scoren goed qua dakisolatie. 65% weet met kleine ingrepen als religting (rationeel omgaan met verlichting) haar energiefactuur te drukken. Een duidelijke trend: nieuwere toepassingen als warmtepompen en zonnepanelen vinden hun weg naar de Limburgse gemeentehuizen.

Dorpheide IV - Diepenbeek

“De stad Genk voert duurzaamheid hoog in het vaandel. We zien het als onze taak om de inwoners zo goed mogelijk te sensibiliseren en te informeren over de winst die duurzaamheid – en dan specifiek duurzaam bouwen – voor zowel henzelf als de planeet oplevert. Dubolimborg is voor ons een fijne partner in het traject dat we samen met onze inwoners afleggen. We doen met veel plezier beroep op hun expertise. En dankzij de excursies en infosessies houden we zelf ook nog beter de vinger aan de pols van de steeds veranderende bouwsector en regelgeving.”

Isabelle Vanderheyden/Jan Jaeken
Duurzaamheidsambtenaren stad Genk

Professionelen // Onderwijs

Aannemers en architecten als spilfiguren

Samen aan de toekomst bouwen

Bouwprofessionelen zijn de meest essentiële schakel in het bouwproces. Als experts informeren en begeleiden zij de bouwheer doorheen het bouwproces, en dus is het belangrijk dat zij over up-to-date kennis beschikken om het belang van duurzaamheid te kunnen benadrukken. Dubolimborg wil de Limburgse bouwprofessionelen graag bijstaan met raad en daad, en ontwikkelde een uitgekiend aanbod op maat van architecten, aannemers en installateurs.

ARCHITECT BREAKFAST SESSIONS

Dubolimborg en NAVPL organiseren de Architect Breakfast Sessions: interactieve workshops en infosessies rond duurzame topics op maat van de geïnteresseerde architect. We behandelen telkens een relevant en actueel thema in een gratis, praktische en interactieve ontbijtsessie van maximaal twee uur.

> 15.03.2011 C2C + CO2 in de praktijk

Het gebruik van afvalstoffen als waardevolle grondstoffen voor onze economie is een speerpunt voor de verruiming van het afvalbeleid naar een duurzaam materialenbeleid en het uitbouwen van een groene economie.

Sprekers: Roos Servaes (OVAM) en Veroniek Hermans (MaterialSource)
Deelnemers: 29.

> 14.06.2011 Ventilatie

Technische installaties in gebouwen – waaronder ventilatiesystemen – worden steeds complexer en omvangrijker. Deze installaties hebben een impact op het ontwerp van een woning. Ook de verschillen in uitvoering in ventilatiesystemen maken het er voor de verschillende bouwpartners niet makkelijker op.

Spreker: Andy Camps (XIOS)
Deelnemers: 38.

> 13.09.2011 Passief renovatie

Renovatie wordt in de toekomst steeds belangrijker, maar hoe begin je concreet aan een duurzame renovatie? Hoe kan je de volledige buitenschil snel en efficiënt renoveren in oa. sociale woningbouw?

Sprekers: Koen Van Gulck (Group Machiels) en Sebastien Moreno-Vacca (A2M)
Deelnemers: 58.

> 22.11.2011 I LOVE BEN

Bijna Energie Neutrale Woningen

Hoe verwarm je een B.E.N.-woning? Welke technieken zijn bruikbaar? Wat met passieve zonne-energie en het regelen van de thermische inertie van een gebouw? Wat met WKK's? Aan de hand van praktische cases leggen we uit hoe je als architect hiermee aan de slag gaat.

Sprekers: Cathérine Schepers (provincie Limburg), Guido Claes en Gerald Meykens (INFRAX), Leen Peeters (VUB) (case study).

Deelnemers: 40.

> 13.03.2012 Laat Me Niet Stikken

Het belang van ventilatie

Luchtdicht bouwen is een must, maar het is geen vanzelfsprekendheid. Hoe ga je als architect te werk van ontwerp tot afwerking? Hoe overtuig je een klant van het nut van luchtdichtheidswerken? En wat zijn de financiële consequenties?

Na de sessie kan je een luchtdichtheidsmeting (blowerdoortest) in de praktijk meemaken.

Spreker: Joke Brans (architecte Isoproc).

Deelnemers: 31.

> 08.05.2012 Wonen is het nieuwe ... wonen

Nieuwe woonvormen – meegroeiwoningen, kangoeroehuizen, meergezinswoningen en collectieve voorzieningen – zijn stilaan in opmars, en twee professionals delen hun expertise met u aan de hand van praktische cases. Deze sessie is gekoppeld aan een excursie op dinsdag 12 juni.

Sprekers: Lieve Houbrechts (Toegankelijkheidsbureau) en Marc Martens (Architectenbureau BA-P).

Deelnemers: 21.

Winnaar Award Duurzame Woning 2010 - Lummen

ARCHITECT THURSDAY SESSIONS

De bouwsector staat voor de grootste uitdaging in decennia. Door het zich steeds nadrukkelijker manifesterende energievraagstuk worden bouwprofessionals verplicht zich te buigen over bouwconcepten en bouwmethodes, rekening houdend met de steeds veranderende context. Hoe zal een woning/kantoorgebouw er in de nabije toekomst gaan uitzien? Wat is de wettelijke context? En welke technieken kunnen waar worden aangewend? Warm Limburg, de Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) en Dubolimburg geven met de Architect Thursday Sessions heldere antwoorden op pertinente vragen van architecten aan de hand van praktische en interactieve sessies.

- > 27.09.2012 Nieuwbouw in de praktijk
- > 04.10.2012 Renovatie in de praktijk
- > 11.10.2012 CO2-neutraal kantoorgebouw Stebo

Danny Windmolders
Nationaal voorzitter NAV

"Dubolimburg is meer dan een steun voor ons architecten. Ondermeer via de Architect Breakfast Sessions worden we geholpen om duurzame nieuwbouwprojecten te ontwerpen of bestaand patrimonium te herbestemmen en te transformeren. Dubolimburg is uitgegroeid tot een kenniscentrum waar we permanent een beroep kunnen op doen. Architecten worden geïnformeerd, begeleid en gesensibiliseerd. Deze bewustwording van de waarden van duurzaam bouwen is ondertussen volop zicht- en voelbaar, zeker in Limburg."

Duurzame sociale woonwijk - Lanklaar

VOORUITSTREVENDE VERKAVELINGEN

Bouwfirma Matexi wil enkele vooruitstrevende verkavelingen uitwerken in Limburg. Dubolimborg adviseert de firma, samen met andere partners waaronder de provincie Limburg, inzake duurzaamheid.

Drie verkavelingen komen – na intensief overleg – in aanmerking voor het project en zullen dienen als voorbeeldprojecten voor latere navolging. Ze zijn gesitueerd in Bilzen, Nieuwerkerken en Overpelt.

Voor elk van de drie projecten werd een werkgroep opgestart bestaande uit de stad of gemeente, Dubolimborg, provincie Limburg en Matexi Limburg (en eventuele andere ontwikkelaars). In een eerste stap willen we voor elk gebied komen tot een terreinafbakening, een draagvlak creëren binnen de stad of gemeente en afspraken maken over het ambitieniveau.

Het project zal ook in de volgende jaren opgevolgd en gemonitord worden.

Knock-Out

Interactief debat

Knock-Out on E60 was een interactief debat in samenwerking met CeDuBo over de uitdagingen voor de architecten bij het invoeren van de E60-norm in 2012. Een panel van specialisten en ervaringsdeskundigen in hun vakgebied ging het gesprek aan met het publiek van architecten en bouwprofessionelen, en ging op zoek naar antwoorden op pertinente vragen:

- Is E60 technisch, financieel en qua timing haalbaar?
- Is het E-peil wel een geschikt instrument?
- Is er nood aan een opgelegd verbruiksmaximum en bestaat daarvoor de politieke moed?
- Werkt EPB-software contraproductief voor de toepassing van nieuwe technieken?
- Hoe gaan we om met renovaties en hun relatie tot het E-peil?

Knock-Out vond op vrijdag 24 september 2010 plaats in het unieke decor van de oude magazijnen op de voormalige mijnsite in Zolder. De grandeur van de site werd door ontwerpersbureau 1000Lux gebruikt om de sfeer van het Chicago in de fifties op te roepen: illegale boksmatches in maffiastijl, compleet met ringgirls, bettingboxes en dubieuze bodyguards.

Deelnemers: 141.

Foto: moderator Bart Cortoos (VRT-journalist) - Ben Van Holm (Architect) - Griet Verbeek (Dr. Ir. Architect PHL) - Alfredo De Gregorio (Architect) - Jan Schaerlaekens (Adviseur Energie van Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie) - Pascal Vannitsen (Energie-deskundige) - Luc Dedeyne (Architect en energieconsulent NAV) - Frank Smeets (gedeputeerde Milieu en Natuur)

Meteen goed wat later moet

Duurzaam
Kantoorgebouw
2011

Kantoorgebouw Solar Company - Heusden-Zolder

Wie vandaag een nieuwbouw- of renovatieproject realiseert, kan dat maar beter goed doen. Met het oog op een lagere energiefactuur en verbeterd wooncomfort. En uiteraard om meteen goed te doen wat later moeilijk – of ten koste van een grote financiële inspanning – kan worden veranderd. Met de Award Duurzaam Bouwen belonen Dubolimburch en Confederatie Bouw Limburg interessante duurzame projecten op het grondgebied van de provincie Limburg.

Klimaatneutraal

De Award Duurzaam Bouwen kadert ook in de strategische doelstelling van de provincie Limburg die klimaatneutraliteit voorstaat in 2020. Een duurzaam gebouwde woning is al van bij de start een winnaar op het vlak van beperking van CO₂-emissie. Van oriëntatie over compactheid tot materiaalgebruik, isolatie/ventilatie en energiehuishouding verbruikt immers minder energie en stoot op die manier minder CO₂ uit.

AWARD 2011

In 2011 focust de award op nieuwbouw maar ook op duurzame kantoorgebouwen. Deze categorie zal om de drie jaren deel uitmaken van de award.

DUURZAME WONING 2011

Winnaar

Woning Roel Plessers Beringen
Bouwheer: Roel Plessers & Els Vandamme
Architect: Denc! Studio
Hoofdaannemer: Horemans Houtskeletbouw

Wat zegt het juryverslag?

“De woning Plessers-Vandamme is door haar structuur – een halfopen bebouwing met duurzaam ruimtegebruik – en haar compactheid een schoolvoorbeeld van duurzaam bouwen. De buitenschil heeft uitstekende U-waarden. De woning is een gecertificeerde passiefwoning met een betaalbare prijs.”

Duurzame
Woning
2011

Woning Plessers-Vandamme - Beringen

Genomineerden

Woning Luc Vanderheyden Neerpelt
Bouwheer: Luc Vanderheyden & Lizzy Moreau
Architect: Eco Architecten
Hoofdaannemer: Gebr. Reynders

Woning Luc Geurts Schulen
Bouwheer: Luc Geurts & Leen Tack
Architect: Eprojecten
Hoofdaannemer: Houtskeletbouw Bokken

Eindjury

Brigitte Byvoet (Confederatie Bouw Limburg),
To Simons (CeDuBo), Patrick Kwanten (Dubolimb-
burg), Pascal Vannitsen (XIOS Hogeschool),
Mieke Broeders (Toegankelijkheidsbureau), Bjorge
Claesen (POM Limburg), Guido Claes (Infrax), Davy
Stroobants (KHK), Yves Dupont (Dubolimb-
burg), Sandra Penders (Dubolimb-
burg).

DUURZAAM KANTOORGEBOUW 2011

Winnaar

Solar Company Heusden-Zolder
Bouwheer: V&R TSC
Architect: Werkgroep Vormgeving Hove
Hoofdaannemer: HSBB Bree

Wat zegt het juryverslag?

Solar Company weet zeer duurzaam met de steeds
schaarser wordende industriële ruimte om te gaan.
Ze renoveren een oude betonskeletbouw tot een
zeer compact kantoorgebouw met een perfor-
mante en uitstekend samengestelde isolatieschil.
De warmtevraag blijft hierdoor erg laag. Er werden
zoveel als mogelijk duurzame materialen gebruikt".

Genomineerden

Provincietoren Limburg Hasselt
Bouwheer: AGSH
Architect: Holistic Architecture Hasselt
Hoofdaannemer: Heijmans-Democo Hasselt

Hollandsch Huys Hasselt
Bouwheer: Belvi
Architect: Osar Architects Antwerpen
Hoofdaannemer: Houben Paal-Beringen

Jury Plaatsbezoeken

Olivier Donckier (Toegankelijkheidsbureau), Lieve
Weytjens (PHL), Benjamin Clarysse (Bond Beter
Leefmilieu en Ecobouwers), Patrick Kwanten (Ce-
DuBo), Nele Vandenreyt (provincie Limburg, dienst
Milieu en Natuur)

Eindjury

Brigitte Byvoet (Confederatie Bouw Limburg),
To Simons (CeDuBo), Patrick Kwanten (Dubolimb-
burg), Pascal Vannitsen (XIOS Hogeschool),
Mieke Broeders (Toegankelijkheidsbureau), Bjorge
Claesen (POM Limburg), Guido Claes (Infrax), Davy
Stroobants (KHK), Yves Dupont (Dubolimb-
burg), Sandra Penders (Dubolimb-
burg).

Woning Schuurmans-Dubois - Hasselt

AWARD 2012

In 2012 komt er een nieuwe categorie bij: Duurzame Renovatie. De reden is eenvoudig: renovatie zit sterk in de lift en wordt ook in de toekomst een steeds belangrijkere markt.

DUURZAME WONING 2012

Winnaar

Woning Schuurmans-Dubois (Hasselt)
Bouwheer: Schuurmans-Dubois
Architect: Aurelie Dubois (Hasselt)
Aannemer: Houtskeletbouw Bokken (Bree)

Wat zegt het juryverslag?

“De woning zorgt met haar realistisch ontwerp voor een uitstekende prijs/kwaliteitsverhouding. Andere pluspunten: de focus op de gebouwschil (isolatie) en veel minder op (duurdere) technieken en de goede locatiekeuze, in de nabijheid van stedelijke voorzieningen. Dat de bouwheer de bestaande

waterloop op het perceel behield, is een andere troef gebleken.”

Genomineerden

Woning Cerneels-Van Craen (Gingelom)
Architect: Atelier Kyoto (Zemst)

Woning Vanduffel-Delrue (Hechtel-Eksel)
Architect: Jessi Decsi (Hechtel-Eksel)

Jury

Kristien Lefeber (directeur RO provincie Limburg), Olivier Donckier (architect, Toegankelijkheidsbureau), Lieve Weytjens (PHL), Brigitte Byvoet (Confederatie Bouw Limburg), Patrick Kwanten (CeDuBo).

DUURZAME RENOVATIE 2012

Winnaar

Woning Fournneau-Van Belleghem (Lummen)
Architect: Liesbeth Liefsoons (Beringen)

Wat zegt het juryverslag?

“Het doordachte totaalconcept heeft veel aandacht voor luchtdichtheid. Andere pluspunten: het respect voor de originele indeling, materialen en vormgeving. Leuk detail: de renovatie van deze woning in buitengebied heeft zeer veel aandacht voor natuurherstel en natuuropbouw. Dat er gebruik werd gemaakt van ecologische materialen is uiteraard ook een belangrijk pluspunt”.

Genomineerden

Woning Verschuieren-Geenens (Bree)
Architect: Eco-architecten (Hasselt)

Woning Rutten-Hendrixx (Hasselt)
Architect: Eco-architecten (Hasselt)

Jury

Davy Stroobants (architect, Katholieke Hogeschool Kempen), Jurgen Naets (Bond Beter Leefmilieu), Patrick Kwanten (CeDuBo), Erwin Vaes (architect, Stebo), Andy Camps (Xios Hogeschool).

Duurzame
Renovatie
2012

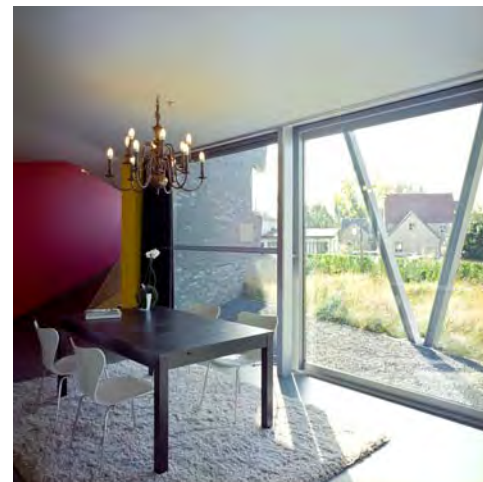
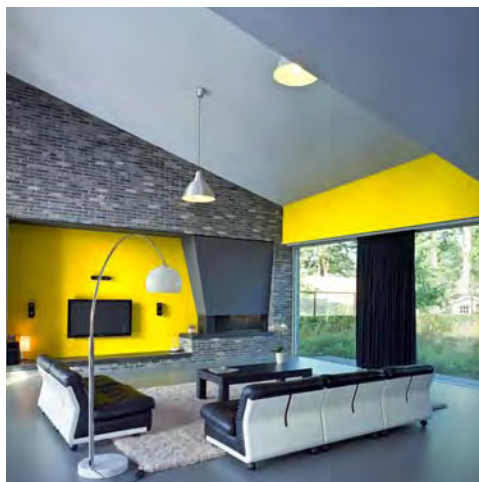

Woning Fourneau-Van Belleghem - Lummen

"Toen we enkele jaren geleden onze ambitieuze plannen voor onze verbouwing aan anderen vertelden, verklaarden velen ons voor gek. Gelukkig hebben we doorgezet. Het aangename binnenklimaat het hele jaar door en de spectaculaire terugval van energieverbruik zijn de mooiste beloning voor enkele jaren ontbering. We willen graag een leefbare wereld voor onze kinderen en kleinkinderen achterlaten. Door onze impact zo minimaal te houden, hopen we de klimaatverandering op zijn minst te vertragen."

Familie Fourneau-Van Belleghem
Winnaar Award Duurzame Renovatie 2012

Winnaar Award Duurzame Woning 2010 - Lummen

“De bouwsector wil graag haar ‘steentje’ bijdragen aan het CO2-neutraliteit-streven van de provincie Limburg en duurzaamheid in het algemeen. Daarom is het nodig dat bedrijven kunnen terugvallen op een organisatie die informeert, adviseert en begeleidt. Dat is een rol die Dubolimburch op het lijf geschreven is. De Awards van Confederatie Bouw Limburg en Dubolimburch belonen goede voorbeelden uit de praktijk. In Dubolimburch vonden we de ideale partner om deze prijs jaarlijks uit te reiken aan Limburgse bouwprofessionelen die de juiste, duurzame weg bewandelen.”

Rik Mondelaers
Directeur Confederatie Bouw Limburg

Limburg
isoleert

Warm
Limburg

DUBOLIMBURG ALS PARTNER

De provincie Limburg wil de particulieren informeren en sensibiliseren rond duurzaam bouwen en kiest voor grootschalige informatiecampagnes op haar grondgebied. Zowel voor 'Elke Dag Zondag' – dat zonne-energie promoot – als voor de recente campagnes 'Limburg isoleert' en 'Warm Limburg' werd Dubolimborg aangezocht als meewerkende partner.

Aannemers en architecten spelen een cruciale rol in het sensibiliseren van particulieren! Daarom worden gemotiveerde aannemers/installateurs en architecten – die samen met ons het belang van goed vakmanschap onderschrijven – ondersteund. Enerzijds bieden we vorming aan, anderzijds kunnen de bouwprofessionelen een Engagementsverklaring ondertekenen waardoor hun bedrijf opgenomen wordt in online-consulterbare lijsten van Gemotiveerde Bouwprofessionelen. Particulieren kunnen deze lijsten naar eenvoudig consulteren en uitprinten.

LIMBURG ISOLEERT

In 2009 ging de campagne 'Limburg isoleert' van start, met als focus de isolatie van de gebouwschil. Eind 2011 werd de campagne afgesloten. En met succes (zie elders in dit Duboek voor alle cijfers ivm premies, infosessies etc), ook wat betreft de inbreng van bouwprofessionelen.

Ondertekenden de Engagementsverklaring:

- 165 plaatsers van isolatie
- 166 architecten

WARM LIMBURG

Met Warm Limburg wenst het provinciebestuur van Limburg samen met haar partners de energieprestatie van zowel bestaande als nieuwe woningen en appartementen te verbeteren. Door het energieverbruik van gebouwen te verminderen, zal ook de CO2-uitstoot verminderen.

De campagne kadert in het Vlaamse Energierenovatieprogramma 2020, de verplichting rond bijna-energie neutrale gebouwen voor nieuwbouw tegen 2021 en de ambitie van de provincie om klimaatneutraal te zijn in 2020.

Een nieuwe verwarmingsinstallatie (zowel bij nieuwbouw als renovatie) is maatwerk en moet gebaseerd zijn op de warmtebehoefte van de woning. Binnen de verwarmingscampagne krijgen de verwarmingsinstallateurs en architecten daarom de rol van permanente adviseurs.

Architecten en installateurs kunnen een Engagementsverklaring ondertekenen om zo te worden opgenomen op online consulteerbare lijsten.

Dubolimburg begeleidt thesisstudenten

LISE CHRISTIAENS

COLLECTIEVE ENERGIEVOORZIENINGEN IN RENOVATIEPROJECTEN

STAPPENPLAN VOOR WIJKRENOVATIE

Promotor: Dr. Ir. Pieter Schevenels

In deze masterproef worden als opties geothermie, zonnecollectoren, restwarmtevalorisatie en warmtekrachtkoppeling besproken in verschillende bestaande wijken en situaties. Naast deze warmtebronnen worden verschillende opslagmethoden voor de opgewekte warmte geïnventariseerd en besproken. Aan de hand van de verzamelde informatie kan voor een bepaalde wijk het meest optimale systeem gekozen worden.

JENS DEPREZ

INVLOED VAN LUCHTDICHTHEID(SMAATREGELEN)

Promotor: Dr. Ir. Pieter Schevenels

Deze thesis bespreekt lekdebieten van bestaande schattingsmethodes. Op basis daarvan worden luchtdichtheidsmaatregelen individueel onder de loep genomen. Na een bespreking van de maatregel wordt de kostprijs bepaald. Door de kostprijs en energiebesparingen van de maatregelen te vergelijken, wordt het financieel rendement (TVT) van elke maatregel bepaald.

TOM CLAES

IMPACT VAN DE PRAKTIISCHE UITVOERING VAN BOUWKNOPEN OP HET TOTALE WARMTEVERLIES

Promotor: Ing. Pascal Vannitsen

Aan de hand van twee typewoningen worden alle aanwezige bouwknopen correct geïnventariseerd en gedimensioneerd. Door een vergelijking te maken tussen de 'in theorie goed gedimensioneerde' bouwknopen en de in 'praktijk slecht uitgevoerde' bouwknopen met hun bijhorende warmteverliezen geeft deze thesis een inzicht in de valkuilen van de praktische uitvoering van bouwknopen en de werkelijke impact van de bouwknopen op het K-peil en het E-peil van een woning.

SVEN VANDEREYDT

RENOVEREN TOT EEN ENERGIEZUINIG SCHOOLGEBOUW

Promotor: Dr. Ir. Pieter Schevenels

De meeste gebouwen die nu dienst doen als scholen zijn zeer slecht geïsoleerd en kampen met een groot energieverlies. Deze oude schoolgebouwen slopen en vervangen door nieuwe is meestal geen optie wegens de te hoge kostprijs. Er rijst ook een praktisch probleem: waar vinden de lessen plaats gedurende de werken? Deze thesis bekijkt de volgorde van de werken die leiden tot meer duurzaamheid.

BART HOFFBAUER

BOUWKNOPEN

Promotor: Dr. Ir. Pieter Schevenels

Een slecht gedetailleerde bouwknop leidt tot overbodig warmteverlies, condensatie- en/of schimmelproblemen. In deze masterproef wordt een case uitgewerkt van een vrijstaande woning waarin 25 bouwknopen voorkomen. Voor elke bouwknop die in de case voorkomt, wordt naar een koudebrug-arm ontwerp gezocht.

EVELIEN KUMPEN & BRITT SIMONS

DORPHEIDE IV: ANALYSE VAN EEN LAGE ENERGIEWIJK

Promotor: Dr. Ir. Arch. Griet Verbeeck

Aan de hand van verscheidene parameters en persoonlijke ervaringen van de bewoners wordt er getracht de duurzaamheid en beleving van de wijk in kaart te brengen. Ook de energiezuinigheid op het niveau van de woning wordt bestudeerd. Hierbij ontdekken we via welke ingrepen jonge gezinnen, die het vaak met een beperkter budget moeten stellen, een lage energiewoning trachten te bekomen.

“Dubolimborg is voor ons een belangrijke partner en bron van input voor zowel onderzoeksprojecten als voor kennisverspreiding en valorisatie van onderzoeksresultaten. Hun excursies naar duurzame projecten en Architect Breakfast Sessions zijn interessante bijscholingsactiviteiten die ook een meerwaarde hebben voor onze architectuurstudenten. Daarnaast hechten zij veel belang aan het uitbouwen van een duidelijke langetermijnvisie en blijven zij kritisch nadenken over de noodzakelijke toekomstige ontwikkelingen in duurzaam bouwen.”

Dr. Ir. Arch. Griet Verbeeck
Departement Architectuur PHL

Xios en Dubolimburg geven knowhow door

Sinds september 2012 is XIOS Hogeschool Limburg met de steun van Dubolimburg gestart met een postgraduaat Integraal en Innovatief Duurzaam (Ver)Bouwen. Een opleiding die uniek is in Vlaanderen en waarbij onze provincie – in het kader van Limburg gaat Klimaatneutraal, de provinciale ambitie die klimaatneutraliteit voorstaat in 2020 – pionier wil blijven op het vlak van het realiseren van kostenefficiënte, duurzame projecten.

Toekomstige studenten leren hoe een integrale benadering van het bouwproces – waarbij alle stappen elkaar versterken – het wooncomfort maar zeker ook de portemonnee ten goede komt.

Er zijn 6 modules met als thema:

- Duurzame ontwikkeling, management, visie.
- Landgebruik, ecologie en watergebruik
- Transport, mobiliteit, vervuiling, materiaal en afval
- Energie, gezondheid, comfort, sociale aspecten en kostenefficiëntie
- Werfbezoeken en excursies
- Bouwteamproject

Hierbij wordt binnen elk thema extra aandacht gegeven aan het aspect innovatie.

De lessen lopen van september 2012 tot juni 2013.

Wijk Van Morgen - Kerkrade (NL)

“Het departement N-Tech van de XIOS Hogeschool Limburg ambieert state-of-the-art technologie in al zijn opleidingen. Input vanuit onderzoek, bedrijven en kennisinstellingen is van essentieel belang. De focus ligt op co-creëren van talent. Dubolimborg is hierin een strategische partner. We werken samen in het nieuwe postgraduaat Integraal Innovatief Duurzaam (Ver)Bouwen en in het onderzoek rond het comfortlabo op de XIOS Technologicampus. Verder is voor de praktijkgerichte opleidingen bouw en elektromechanica het kwaliteitsvol netwerk van Dubolimborg erg belangrijk.”

Francis Vos

Departementshoofd N-Technologie XIOS

Betrouwbare energieprestaties van woningen

Duurzame sociale woonwijk De Schacht - Heusden-Zolder

Naar een robuuste en gebruikersonafhankelijke performantie

De eisen van de energieprestatie van woningen worden steeds strenger en recente technologische ontwikkelingen maken zelfs energiepositieve woningen mogelijk. Hoewel positief resulteert deze evolutie in de neiging om een goede energieprestatie van woningen op een steeds complexere manier in te vullen, vaak zonder dat eerst de meest robuuste, gebruiksvriendelijke en betrouwbare ingrepen zijn doorgevoerd. In de praktijk leidt dit steeds vaker tot woningen waar architecten, installateurs en bouwheren nog moeilijk wijs uitraken.

Om zoveel mogelijk bruikbare informatie uit de theorie en de praktijk van energiezuinig bouwen te verzamelen, wordt in dit project een uitgebreide meetcampagne van energie en comfort in ongeveer 50 recente woningen (waarvan minstens 50% lage energie- en passiefwoningen) en een analyse van lopende werven uitgevoerd, naast theoretische berekeningen van energie, comfort en kosten. Op basis van deze resultaten worden verschillende hulpmiddelen ontwikkeld die zowel producenten als architecten, aannemers, installateurs en bouwheren kunnen helpen bij het wetenschappelijk onderbouwd ontwerpen, kiezen en realiseren van betrouwbare, kostenefficiënte en gebruiksvriendelijke lage tot zeer lage energiewoningen.

Dubolimborg zetelt in de gebruikersgroep en ziet er op toe dat de concrete uitvoering van het project door de betrokken projectpartijen optimaal afgestemd is op de noden van de bedrijven uit de doelgroep. De gebruikersgroep waakt over de uitvoering van het project en functioneert als klankbord voor de mogelijkheden van industriële en/of maatschappelijke implementatie van de projectresultaten.

Grensoverschrijdende renovatie

Z33 - Hasselt

Nieuw leven voor bestaande panden

Het grensoverschrijdende project 'Duurzame Monumenten' van de Hogeschool Zuyd in het Nederlandse Heerlen onderzoekt welke technische en organisatorische (inclusief bedrijfseconomische) innovaties specifiek geschikt en nodig zijn voor een versnelde invoering van duurzame renovatie en beheer van monumentale gebouwen in de Euregio Limburg. Dubolimborg zit mee in de stuurgroep en droeg voor dit project de Vleugel '58 als Belgische case voor, de grootste tentoonstellingsruimte van het Huis Voor Actuele Kunst (Z33) in het Hasseltse begijnhof.

'Duurzame Monumenten' onderzoekt in het bijzonder welke technische en organisatorische innovaties in het algemeen toepasbaar zijn voor renovatie en beheer van gebouwen in het algemeen. Het onderzoek wordt uitgevoerd op basis van verschillende types van monumenten: kastelen, stadhuizen, begijnhoven enzovoort.

In deze opdracht hebben studenten van Hogeschool Zuyd het pand van Z33 gescand en in kaart gebracht, vooraleer de studenten er aan de slag gingen met hun technische analyses.

Studenten bouwkunde van de faculteit FI² (die volgend jaar vervelt tot de faculteit Industriële Ingenieurswetenschappen van UHasselt) werken dit academiejaar aan het energievriendelijker en duurzamer maken van Vleugel '58 in het Hasseltse begijnhof.

Dubolimborg heeft ook de Xios Hogeschool betrokken bij het project waardoor ook Limburgse studenten aan dit onderzoek deelnemen.

Particulieren

Advies op maat voor elke Limburger

Dubolimburg als helpdesk duurzaam bouwen

Duurzaam bouwen is pure winst. Zowel voor de portefeuille, voor het leefcomfort én voor het milieu. Na doorverwijzing van duurzaamheids-ambtenaren, architecten en aannemers geeft Dubolimburg particulieren advies op maat van hun verbouwing, ambitie en budget.

HELPDESK

Limburgers kunnen met concrete vragen rond premies en duurzaam bouwen terecht in het Adviesloket. Vragen kunnen telefonisch en via mail worden gesteld. Professionals van Dubolimburg geven een helder antwoord.

QUICKSCANS

Concrete vragen over kleine verbouwingen: Dubolimburg geeft een kort mondeling advies in 30 minuten tijd aan de hand van (ver-)bouwplannen of -ideeën.

QUICKSCANS ON THE ROAD

Dubolimburg komt naar je toe. Elke gemeente kan Quickscans voor haar inwoners aanbieden op haar eigen grondgebied.

BOUWADVIES

Particulieren die grondig gaan verbouwen of een nieuwe woning willen zetten, kunnen bij Dubolimburg terecht voor een Uitgebreid Bouwadvies op basis van (ver)bouwplannen.

Duurzame verkaveling Dorpheide IV - Diepenbeek

Familie Schuurmans-Dubois - Winnaar Award Duurzame Woning 2012

"Het heeft mijn ogen geopend"

Je wil graag een nieuwe woning bouwen of een bestaand huis renoveren? Maar hoe begin je daar aan? En hoe zorg je er voor dat je meteen de juiste beslissingen neemt? En hoe weet je welke die juiste beslissingen zijn? Mike Bogaerts uit Heusden-Zolder kwam in 2009 bij Dubolimburch aankloppen. "Het is de beste beslissing die ik had kunnen nemen," zegt hij, "mijn woning is dankzij het advies van Dubolimburch een stuk energiezuiniger én comfortabeler geworden."

Mike Bogaerts had wel al ooit van duurzaam bouwen gehoord, maar wat dat containerbegrip precies inhield: daar had hij geen enkel idee van. En oorspronkelijk kwam duurzaamheid niet voor in zijn bouwplannen. "Mijn vrouw en ik wisten wel dat we een kwalitatief goede woning wilden bouwen," zegt hij, "maar dat ging in eerste instantie over degelijke materialen en goede afwerking. Pas toen een vriend mij vroeg hoe het stond met de isolatie en ventilatiesysteem, ben ik beginnen nadenken. Op een beurs hoorde ik voor het eerst van Dubolimburch. Daar werden mij veel dingen verteld waar ik nog nooit bij had stilgestaan: compactheid, oriëntatie, blowerdoortest en eigenlijk zelfs ventilatie. Ik heb dan ook meteen een Bouwadvies van Dubolimburch gereserveerd, waarbij ik op basis van mijn bouwplannen een schriftelijk dossier kreeg aangeboden."

OGEN GEOPEND

Het bouwadvies bleek een voltreffer. "Het heeft mij de ogen geopend," zegt Mike. "Door een aantal strategische ingrepen bleek dat we het E-peil van het huis een stuk lager konden krijgen, waardoor we zeer veel gingen besparen op energieverbruik en tegelijk ons wooncomfort een heel stuk konden verbeteren. Het fijne was dat Dubolimburch rekening hield met onze wensen, maar ook met ons

budget en het rendement van de investeringen. Ook tijdens het bouwproces kon ik terugvallen op Dubolimburch voor advies."

VERDER DAN WETTELIJK VERPLICHT

Mike bouwde een woning (open bebouwing) met een E-peil van 56. "Destijds was dat een stuk onder de wettelijke norm van 80," zegt Mike. "Maar als ik nu opnieuw zou bouwen, zou ik voor een bijna energie neutrale woning gaan. Als ik zie welke voordelen een duurzame woning heeft – ik ondervind ze dagelijks aan den lijve – dan zou ik geen moment aarzelen."

WELKE INGEPEN ADVISEERDE DUBOLIMBURCH VOOR MIKE'S WONING?

Dubolimburch adviseerde breed, maar focuste voor de woning van Mike specifiek op vloer-, wand- en dakisolatie, maar ook aspecten van energie- en watergebruik kwamen aan bod. De woning op plan was naar onze mening middelmatig voorzien van isolatie en het voorlopig E-peil werd berekend op E70. Dat kon beter.

Speciale aandacht ging naar mogelijke koudebruggen: we adviseerden een beter geïsoleerde overgang tussen de verschillende bouwelementen en overgangen. De woning heeft een inpandige garage. Daarom hebben wij adviezen geformuleerd over de afwerking wat betreft isolatie.

Het dak was oorspronkelijk voorzien van 12 cm glaswol – Dubolimburch stelde voor om 25 cm minerale wol te plaatsen en tegelijk de dakisolatie dampdicht af te werken omdat de slaapkamers deels onder het dak zijn gesitueerd. Een groot raam op het zuidwesten kon aanleiding geven tot oververhitting: hiervoor zijn enkele adviezen gegeven die omwille van budgettaire

redenen nog niet zijn uitgevoerd zoals het plaatsen van raamscreens.

Het buitenschrijnwerk is op ons aangegeven langs buiten en langs binnen luchtdicht afgewerkt met de nodige tapes en kits.

Voor de ventilatie hebben wij de systemen C en D uitgelegd met de nodige aandachtspunten – er is uiteindelijk gekozen voor systeem C+. Wij adviseren altijd om een luchtdichtheidsmeting te laten uitvoeren wat uiteindelijk ook is gebeurd.

Tijdens de werkzaamheden heeft Mike bijkomend advies gevraagd over de correcte aanzet van muurisolatie door een aannemer. Dubolimburch gaf technisch advies en demonstreerde hoe een vochtkeringsmembraan het best wordt geplaatst ten opzichte van isolerende stenen en vertelde ook hoe muurisolatie het best kan worden afgeschuind.

WAT ZOU MIKE NU ANDERS DOEN?

Beter doen dan de norm

"Er zit 10 centimeter isolatie in onze spouw, en dat was destijds relatief goed en volgens de norm. Maar soms is het goed om beter te doen dan de norm. Als ik zie welk gunstig effect isolatie op mijn energierekening heeft, dan zou ik niet aarzelen om dat op te trekken tot 18 à 20 centimeter in de wetenschap dat je nooit kan overisoleren."

Driedubbel glas

"We hebben gekozen voor dubbele beglazing, maar omdat de meerprijs eigenlijk best meevalt, zou ik nu kiezen voor driedubbel glas, eventueel met zonnwerende functie. Hoewel ik eigenlijk ook gewonnen ben voor driedubbel glas met lamellen, die in de zomer schaduw geven en in de winter – als de zon lager staat – veel zonlicht en ook warmte in huis laten."

Limburg isoleert groot succes

De Limburgse energiecampagne ‘Limburg isoleert’ liep vanaf het najaar van 2009 tot eind 2011. Met deze campagne promoot de provincie Limburg isoleren, zowel voor nieuwbouw als renovatie. De campagne richt zich op de isolatie van het volledige gebouw: daken, muren, vloeren en ramen.

De campagne wijst de (ver)bouwer ook de weg naar geschikte professionelen. Zowel architecten als aannemers die zich engageren voor isolatie worden in lijsten opgenomen zodat de particulier de weg vindt naar geschikte vakmensen. Ook voor hen is vorming een belangrijk aandachtspunt.

Dubolimborg was in de campagne niet alleen een trekkende partner, maar zorgde ook voor inhoudelijke en praktische ondersteuning: folders samenstellen, het Adviesloket (voor telefonische vragen en vragen per mail) bemannen, website en nieuwsbrief maken en onderhouden, sensibiliseren en informeren op beurzen en markten en veel meer.

LIMBURG ISOLEERT IN CIJFERS

Het aantal aangevraagde premies steeg na het lanceren van de campagne (2008) spectaculair. Op twee jaar tijd spreken we van een vertienvoudiging van het aantal aanvragen voor dakisolatie, al dan niet toevallig het aspect van de gebouwschil waar Limburg isoleert de nadruk op legde.

PREMIES	2007	2008	2009	2010	2011
dakisolatie	983	3.429	9.558	9.480	11.066
muurisolatie	415	667	1.122	1.771	2.693
kelder/vloerisolatie	64	244	566	750	772
beglazing	1.400	4.386	5.443	6.293	6.432

INFOSESSIES

Informeren en sensibiliseren zijn twee pijlers van de campagne. De infoavonden waren opgedeeld in algemene sessies, (dak)isolatie voor doe-het-zelvers theorie + sessie praktijk, muurisolatie, ventilatie en passiefbouw.

LIMBURG ISOLEERT OP LIMBURGSE MARKTEN

Limburg isoleert trok in het najaar van 2010 naar de Limburgse markten om haar boodschap te verkondigen. Met de speciale caravan werden 9 markten aangedaan, waarbij we marktbezoekers trakteerden op koffie, ontbijtkoeken, alle mogelijke folders van de campagne én de krant met de Limburg isoleert-special in. Deze special van Het Belang Van Limburg ging op 5 achtereenvolgende dagen dieper in op de winst die isolatie en ventilatie met zich meebrengen. De actie werd, moet het gezegd, een groot succes. Op elke markt bereikten we tussen de 500 en 1000 Limburgers.

WARM LIMBURG

Deze campagne rond verwarming loopt nog tot einde 2013. In het volgende Dûboek presenteren we de resultaten.

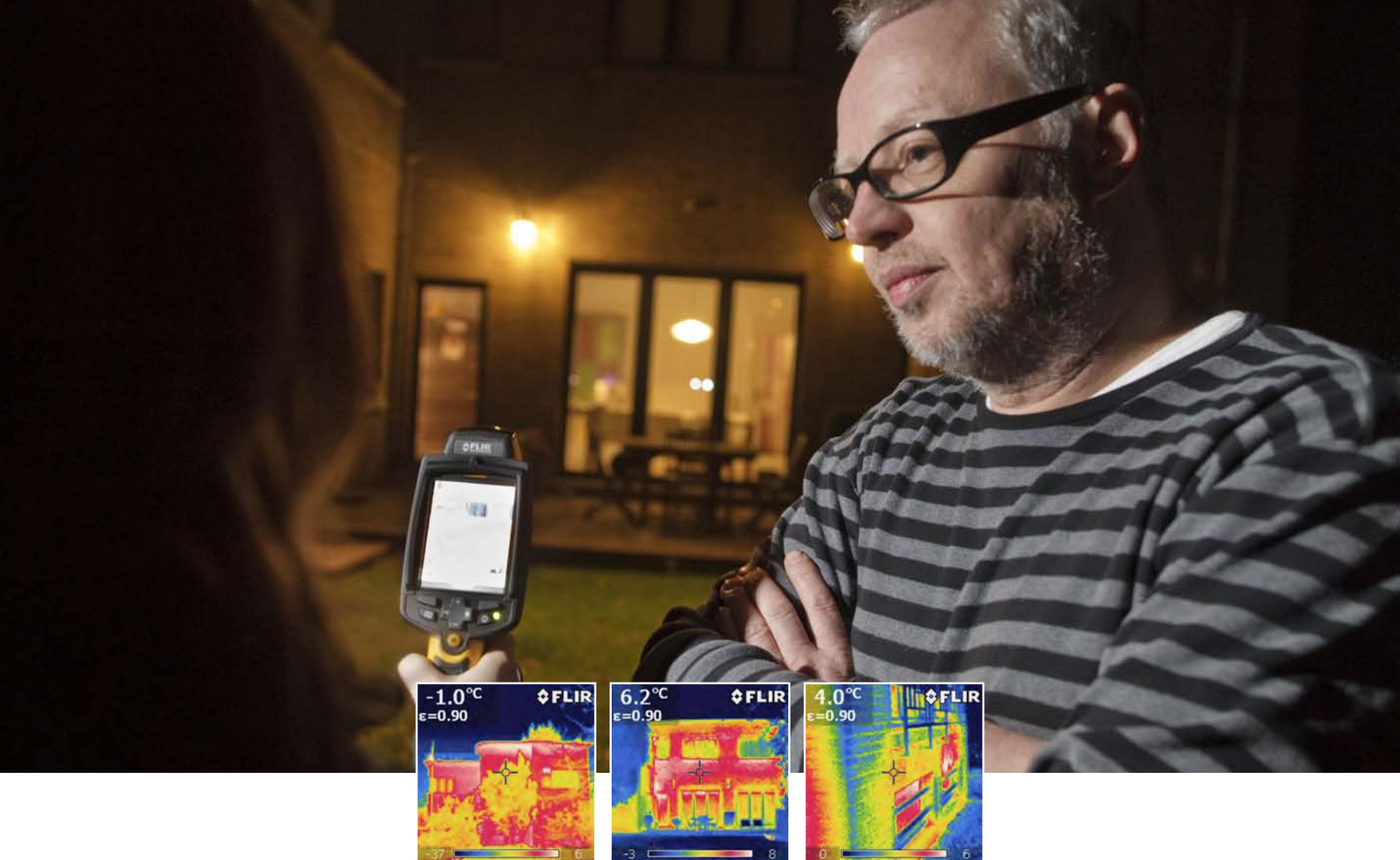
Donderdagmarkt Tongeren

“Dubolimburg heeft in haar zevenjarig bestaan onze gezamenlijke ambitie in die mate waargemaakt dat intussen alle andere Vlaamse provincies zijn gevolgd en een eigen ‘steunpunt’ hebben opgericht. De nieuwe Limburgse ambitie om klimaatneutraal te worden tegen 2020, brengt een nog veel ambitieuzere opdracht mee voor Dubolimburg, namelijk het (mee) vertalen van de theoretische informatie in praktische realisaties op het terrein. Vanuit de Dienst Milieu & Natuur kijken we met vertrouwen uit naar een succesvolle samenwerking.”

Patrick Boucneau

Coördinator Duurzame ontwikkeling provincie Limburg

Stijn isoleert

Dubolimburg sensibiliseert. En geeft aan hoe het moet en waar het mogelijk beter kan. En wijst aan waar nog winst op het vlak van comfort, verbruik en milieu mogelijk is. We wilden graag eens weten of ook Bekende Limburgers op dezelfde manier als ons met duurzaamheid bezig zijn. En dus richtten we – voor de special van Het Belang Van Limburg – onze thermografische camera op het huis van Stijn Meuris. Dat – hoewel gebouwd in 1934 – nog in verrassend goede conditie is.

WAT HEEFT STIJN GEDAAN OM ZIJN HUIS DUURZAMER TE MAKEN?

- Hij hield de juiste volgorde aan: eerst het energieverbruik zo veel mogelijk beperken, daarna de verwarmingsmethode vernieuwen en tot slot hernieuwbare energie overwegen.
- Alle oude ramen zijn vervangen door dubbele beglazing.
- De oude stookolieketel werd vervangen door een hoogredementsketel op aardgas.
- Het dak en de muren zijn geïsoleerd.
- Overal in het huis liet hij nieuwe, beter aansluitende deuren plaatsen.

WAAR VALT ER NOG WINST TE BOEKEN?

- Vervangen van de enkele beglazing van de kelderramen.
- Rolluiken beter inkapselen om de koudebrug weg te werken.
- Afkitten van bepaalde ramen.
- Isolatie beter laten aansluiten.

Genk isoleert

'Genk isoleert' – een campagne van de stad Genk in samenwerking met Dubolimburg, Limcoop en Stebo – helpt inwoners van Genk om hun woning goed en goedkoop van dakisolatie te voorzien. Genk Isoleert biedt gratis advies en begeleiding aan huis. Inwoners krijgen – tijdens gratis infosessies verspreid in tijd en plaats – praktische informatie over het hoe en waarom van dakisolatie.

Concreet: info over materialen, de verschillen tussen doe-het-zelf of werken met aannemer, de te verwachten kostprijs en terugverdientijd, de premies, subsidies en de begeleiding die wordt geboden bij werkzaamheden.

Na intekening door een particulier – gemikt wordt op minstens 25% mensen uit kansengroepen –

komt altijd gratis een energieadviseur aan huis om het dak – en eventueel de verdere staat van het huis – te bekijken. De energieadviseur zoekt samen met de bewoner een oplossing op maat.

Genk isoleert startte in november 2012. Het project loopt in principe 3 jaar.

Beursstand 2012

Dubolimborg informeert op Bouwinnovatie

Dubolimborg stapt naar de mensen toe. We geven gratis advies op beurzen als het Energieweekend (CeDuBo), Bouwbeurs Lambrechts (Hasselt) en tal van kleinere evenementen. Uiteraard zijn we ook actief op Bouwinnovatie, de belangrijkste Limburgse bouwbeurs. Dubolimborg zorgt voor inhoudelijke begeleiding (thema, sessies, bouwadvies) en bemant naar goede traditie – en samen met de provinciale diensten Wonen en Veiligheid en Stebo – het advieseiland.

Dubolimborg won tijdens Bouwinnovatie 2012 de prijs voor de meest originele stand.

“Bouwunie Limburg is, als partner van Bouwinnovatie, organisator van de grootste bouwbeurs van de provincie. Bouwinnovatie houdt de vinger strak aan de pols van de bouwsector en daarom is het van groot belang dat we juiste, interessante, up-to-date informatie kunnen verstrekken. Dubolimborg levert telkens een belangrijke inhoudelijke bijdrage aan het programma, en het advies aan de bezoekers – via bouwadviezen en infosessies – is een pluspunt voor Bouwinnovatie.”

Tom Vanheusden / Davy Maesen
Coördinator en Provinciaal Coördinator Bouwunie Limburg

Communicatie // Analyse

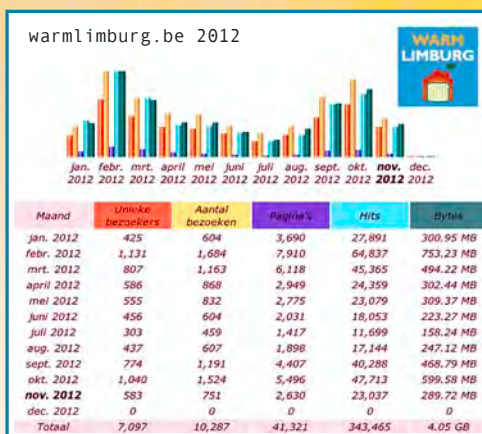
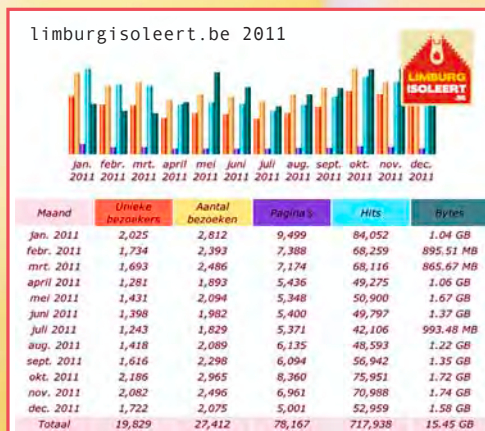
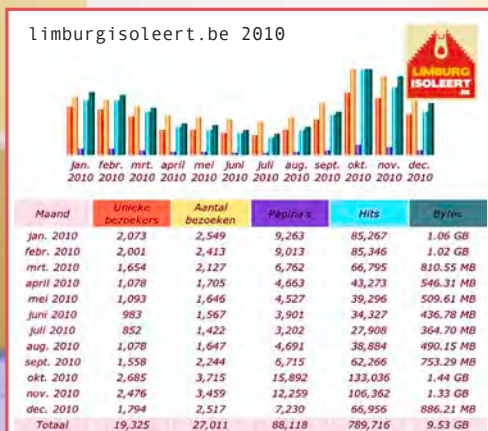
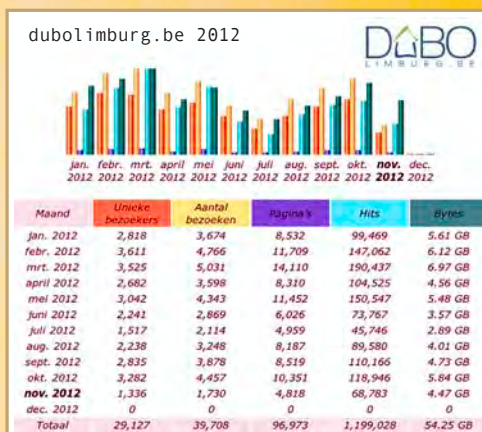
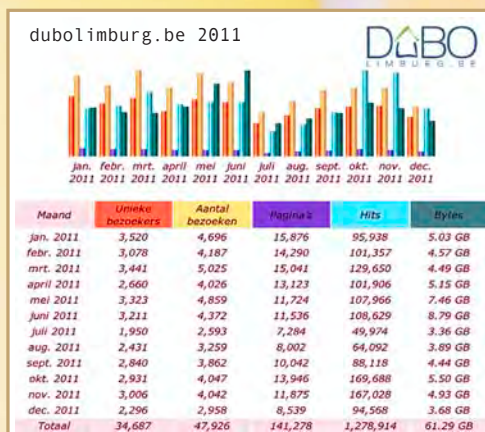
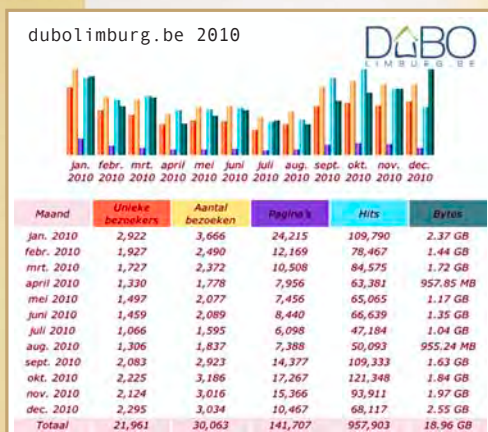
Dubolimburch in beeld

Dubolimburch communiceert proactief met haar doelgroepen. Op een gerichte manier. Via de juiste kanalen. Met zorg voor inhoud en vorm.

Dubolimburg online

Dubolimburg.be brengt nieuws over alle activiteiten van Dubolimburg, maar kijkt tegelijk over de grenzen van duurzaam bouwen. De website blijkt bijzonder populair: maar liefst 85 775 unieke bezoekers surfden – verspreid over 2010, 2011 en 2012 – naar de site. Het nieuwsbriefbestand telt overigens 5 984 abonnees.

Limburgisoleert.be was goed voor 52 197 unieke bezoekers in de periode 2010-2012. Warmlimburg.be kreeg 7 097 bezoekers over de vloer.

Analyse advies particulieren

Quickscans

Welke vragen?

isolatie	35%
buitenschrijnwerkerij	25%
installaties/technieken	20%
premies	10%
bouwgerelateerde vragen	10%

Isolatie

kelder/vloer	10%
muurisolatie	30%
dakisolatie	60%

Buitenschrijnwerk profielen

hout	15%
PVC	35%
alu	50%

Buitenschrijnwerk glas

HR glas >1.1	80%
glas >0.8	20%

Installaties

verwarming	45%
ventilatie	25%
hernieuwbare energie	30%

Renovatie vs nieuwbouw

renovatie/verbouwing	70%
nieuwbouw	30%

Leeftijd adviesvragers

25-40jaar	20%
40-60jaar	45%
+60jaar	35%

Verwarming

warmtepomp	50%
condensatieketels	35%
pellets ed.	15%

Ventilatie

systemen A/B	10%
systeem C	30%
systeem D	25%
geen interesse of sceptische mening	35%

Hernieuwbare energie

PV	35%
zonnecollectoren	60%
alternatieven	5%

Conclusies Quickscans

PARTICULIER GEVOELIG VOOR PREMIES

Analyse van de vragen tijdens Quickscans wijst uit dat de particulier gevoelig is voor premies. Met het verdwijnen van verschillende premies voor zonnepanelen zijn de vragen over PV ook aanzienlijk gedaald en bij het verhogen van premie – van bijvoorbeeld zonnecollector – komen er vervolgens meer vragen binnen over zonnecollectoren.

CAMPAGNES HEBBEN IMPACT

De campagne Warm Limburg heeft geleid tot een verhoogde interesse voor verwarmingssystemen en mogelijkheden. Een bewijs dat campagnes wel degelijk een belangrijke impact hebben.

QUICKSCAN IS 'STEPPING STONE'

Particulieren komen na één Quickscan vaker terug met vragen of stellen vragen per mail, vooral tijdens de bouwfase komen ze met doelgerichte vragen. Een Quickscan mondt – in vergelijking met vorige jaren – makkelijker uit in een Bouwadvies.

Renovatie vs nieuwbouw	
renovatie/verbouwing	20%
nieuwbouw	80%

Regenwateropvang	
goede dimensionering	55%
slechte dimensionering	30%
geen aandacht	15%

Isolatiematerialen in muren	
PUR/PIR/XPS	85%
ecomaterialen en minerale wol	15%

Leeftijd nieuwbouw	
25-40jaar	50%
40-60jaar	45%
+60jaar	5%

Bouwtype	
massiefbouw	75%
houtskeletbouw	20%
prefab/andere	5%

Isolatiematerialen in dak	
PUR/PIR/XPS	20%
ecomaterialen en minerale wol	80%

Leeftijd verbouwing/renovatie	
25-40jaar	45%
40-60jaar	45%
+60jaar	10%

Ambitieniveau (volgens EPB peil)	
E70	70%
E50	20%
E30	10%

FSC hout	
FSC	25%
niet FSC	75%

Woning op plan	
geïsoleerd volgens EPB-norm	70%
beter dan EPB-norm	30%

Oriëntatie	
goede oriëntatie met aandacht	
voor zonwering	15%
goede oriëntatie zonder aandacht	
voor zonwering	65%
geen aandacht aan oriëntatie	20%

Locatiekeuze	
geen rekening gehouden	
met woon-werkverkeer	35%
wel rekening gehouden	
met woon-werkverkeer	65%

Woning op plan	
verwarming voorzien in ontwerpfase	35%
verwarming nog niet beslist	65%

Ventilatie	
type A	5%
type B	0%
type C	55%
type D	35%
tegenstanders	5%

Compactbouwen	
grote villa	10%
niet compacte woning	30%
compacte woning	60%

E-peil	
E-peil aandacht voor nieuwbouw	80%
aandacht voor verbouwing	20%

Conclusies Bouwadvies

EPB-IMPACT OP NIEUWBOUW
Er wordt aanzienlijk meer aandacht besteed aan energiezuinig bouwen en isolatie. De bouwheer is goed geïnformeerd over duurzaam bouwen en ze leggen de lat vaak hoger dan de EPB eisen.

MEER AANDACHT VOOR KOUDEBRUGGEN
Een duidelijke evolutie merkbaar bij de architecten – betere detaillering van koudebruggen worden meer en meer op de plannen in detail uitgetekend alsook materiaal keuzes en diktes worden beter op de plannen gespecificeerd, terwijl de keuze vroeger eerder aan de bouwheer werd overgelaten.

MINDER VRAGEN OVER ZONNEPANELEN
Duidelijke vermindering van vragen over PV-panelen sinds de belastingsvermindering is afgeschaft. De vraag naar zonneboilers is daarentegen wel gestegen.

RENOVATIE IN DE LIFT
Er tekent zich een duidelijke stijging af wat betreft adviezen voor verbouwingen terwijl enkele jaren geleden meestal de nieuwbouw-projecten aan bod kwamen.

FSC-GELABELD HOUT IN OPMARS
FSC-gelabeld hout is hot. Opmerkelijk omdat FSC enkele jaren geleden nauwelijks gekend was en amper te vinden op de markt.

Analyse advies overheden

Conclusies

ADVIES ZEER VROEG IN BOUWPROCES

Een van de meest opmerkelijke vaststellingen: overheden nemen steeds vroeger in het bouwproces contact op met Dubolimborg, vaak al van ver voor de planfase. Op die manier kunnen we op de meest optimale manier adviseren en – indien nodig – ingrepen voorstellen die de duurzaamheid van de projecten verhoogt. Dankuwel, bij deze, aan de diverse colleges, besturen en ambtenaren!

OPKOMST CO2-NEUTRALE PROJECTEN

Niet alleen op gebouwniveau is de verhoogde ambitie van onze Limburgse overheden voelbaar. Na het pionierswerk van Diepenbeek – met de duurzame verkaveling Dorpheide IV – volgen andere gemeenten graag hun voorbeeld. Naast

duurzame verkavelingen adviseerde Dubolimborg ook twee duurzame industrieterreinen.

AMBITIENIVEAU OPMERKELIJK HOGER

Steden en gemeenten geven graag het goede voorbeeld. Steeds vaker zijn nieuwe gebouwen erg ambitieus op het vlak van duurzaamheid, en wordt er verder gegaan dan de wettelijke normen. Dubolimborg speelt hier uiteraard haar rol in.

PASSIEF IN OPMARS

‘Passief’ is al lang geen vies woord meer en de nieuwe projecten van de Limburgse steden en gemeenten weerspiegelen dat. Maar ook initiatieven als het CO2-neutrale passiefkantoor van Stebo verdient navolging.

Analyse advies professionelen

Conclusies

JONGE BOUWPROFESSIONELEN ENTHOUSIAST

Dubolimburg is blij vast te stellen dat het aantal bereikte en overtuigde jonge bouwprofessionelen elk jaar stijgt. Vooral tijdens de Architect Breakfast Sessions is die tendens zichtbaar: maar liefst 77% van de aanwezige architecten zijn jonger dan 35 jaar. Verder zien we ook een positieve lijn wat betreft het aantal gevraagde adviezen: steeds vaker doen bouwprofessionelen beroep op de knowhow van Dubolimburg.

ARCHITECT BREAKFAST SESSIONS: EEN SUCCES

De Architect Breakfast Sessions, kortweg ABS, van Dubolimburg zijn een succes. In totaal namen maar liefst 217 bouwprofessionelen aan de zes praktische sessies/workshops deel. In juni werd een ABS voor het eerst uitgebreid met een excursie op een latere datum. Een trend die Dubolimburg in de toekomst wil verderzetten.

KNOCKOUT ON E60: DEBAT IN UNIEK DECOR

Is E60 een haalbare zaak op korte termijn? In het unieke decor van de voormalige magazijnen op het mijnterrein van Heusden-Zolder lieten we de meningen clashen en kneedden we de daaruitvoortkomende informatie tot een geanimeerd, interactief debat. Maar liefst 141 bouwprofessionelen namen deel.

BOUWPROFESSIONELEN ENGAGEREN ZICH

De bouwsector raakt meer en meer overtuigd van de voordelen en de hoogdringendheid van duurzaamheid in de bouw. Limburgse aannemers en architecten engageren zich voor campagnes als 'Limburg isoleert' en 'Warm Limburg' en dragen zo mee onze boodschap uit, samen met vakverenigingen als Confederatie Bouw Limburg, Bouwunie Limburg, NAVPL en NAV.

Nieuwe perspectieven

Dubolimburg blikht vooruit

Woning De Knik Naar De Zon
Kerkrade (NL)

Samenwerking als sleutel tot succes

Kris Asnong - Coördinator Dubolimburch

Dubolimburch is de adolescentie voorbij. Zeven jaren van enthousiast werken op het terrein hebben onze blik verruimd en onze deskundigheid aangesterkt. Onze volwassen aanpak demonstreren we dagelijks in onze werking voor onze verschillende doelgroepen. Onze lat ligt hoger, de ambitie is aangescherpt, de thema's verbreed: we zijn klaar voor een nieuw tijdperk waarin we plaats maken voor concrete realisaties op het terrein en een flinke economische boost realiseren in de sector van duurzaam bouwen en wonen.

Dubolimburch is een vzw geworden en heeft de afgelopen jaren een duidelijke missie en visie ontwikkeld, met daarin heldere antwoorden wat betreft doelstellingen, positionering in het professionele landschap, samenwerking met stakeholders en partners enzovoort. We hebben als team en als netwerk langzaam maar zeker de competentie verworven om onze radar scherp te houden en snel te kunnen inspelen op veranderingen, noden en behoeften van onze doelgroepen. We doen dit om blijvend te kunnen pionieren. Het helpt ons ook om sterke projecten te kunnen schrijven en projecten op te zetten met de partners uit ons netwerk waarmee we het verschil kunnen maken en met daadkracht kunnen meewerken aan het verduurzamen van onze gebouwde omgeving in Limburg.

Onder de vleugels van de Limburgse klimaatambitie prikkelen we steden en gemeenten, bouwprofessionelen en particulieren. De provinciale sensibiliseringscampagnes – waarin Dubolimburch ook in de toekomst een trekkersrol wil blijven opneemen – zijn daar een mooi bewijs van. We nodigen alle stakeholders en partners uit om samen met ons pilootprojecten op te zetten. Goede voorbeelden spreken namelijk voor zich. Maar daar blijft het niet bij. We willen duurzaam bouwen toegepast zien op grote schaal: geen eilanden temidden van bestaande buurten maar duurzaamheid op wijk- of buurtniveau, geen exclusiviteit maar duurzaam bouwen toegankelijk voor iedereen. Want echt duurzaam bouwen veronderstelt verbondenheid, verwevenheid niet alleen ecologisch, ook sociaal.

Steden en gemeenten spelen hierin een cruciale rol. De samen met Dubolimburch ontwikkelde klimaatactieplannen liggen zo goed als allemaal op tafel. We zullen in de nabije toekomst de mouwen mee opstropen en zowel kleine als grote gemeenten begeleiden om deze voornemens op papier om te zetten naar concreet gerealiseerde projecten die onze CO₂-uitstoot fors zullen reduceren. Het verduurzamen van het bestaande patrimonium is een van de belangrijke uitdagingen waar de sector en de wereld voor staan. Het is tegelijk een

markt met een enorm potentieel en een economische kans voor de bouwsector; een opportuniteit die orderboeken kan helpen vullen en tot extra werkgelegenheid zal leiden. Dubolimburch wil de komende jaren aan de slag met collectieve renovatie van woningen, op grote schaal.

Innovatie? Staat met rood aangekruist in onze agenda. We houden de vinger permanent aan de pols en we leiden professionals en lokale overheden naar interessante technologische en andere ontwikkelingen via reeksen van praktische sessies en workshops, excursies en zoveel meer. Onze zorgzaam opgebouwde expertise is een garantie voor sterke inhoudelijke, vernieuwende sessies.

Maar zonder partners zijn we nergens. En daarom wil Dubolimburch uitdrukkelijk al haar stakeholders bedanken voor het enthousiasme en de bereidwilligheid tot het opzetten van gezamenlijke acties. Ook in de nabije toekomst zullen we jullie expertise en knowhow opzoeken om projecten te realiseren die onze provincie ten goede komen. Op alle mogelijke vlakken. Met verschillende invalshoeken. Het zijn u en ik, wij samen, die het zullen waarmaken.

Kalender 2010-2012

02.11 Markt Lanaken
02.11 Advertentie HBVL
03.11 Markt Maaseik
04.11 Markt Tongeren
04.11 Advertentie HBVL
06.11 Markt Sint-Truiden
30.11 Contactdag duurzame steden/gemeenten

2010

01.07 Excursie Foamglas

24.09 Knock-Out (debat)
25.09 Energieweekend
26.09 Energieweekend

21.10 Persconferentie Limburg isoleert
23.10 Dag Van De Huurder Runkst-Hasselt

25.10 Markt Peer
25.10 Reeks HBVL 44 thermofoto's
26.10 Markt Hasselt
26.10 Reeks HBVL ventilatie
27.10 Markt Lommel

27.10 Reeks HBVL premies
28.10 Markt Genk
28.10 Reeks HBVL isolatie
29.10 Markt Bree
29.10 Reeks HBVL Stijn Meuris
30.10 Markt Eisden-Maasmechelen

2011

27.01 Persconferentie Bouwinnovatie
28.01 Bouwinnovatie
29.01 Bouwinnovatie
30.01 Bouwinnovatie

01.02 Persconferentie Award Duurzaam Bouwen
04.02 Bouwinnovatie
05.02 Bouwinnovatie
06.02 Bouwinnovatie

15.03 ABS #1 C2C + CO2 in de praktijk

21.05 Energiekermis Waterschei

22.05 Lentebeurs Bree

11.06 Habetes beurs Beringen

14.06 ABS #2 Ventilatie

16.06 Excursie Bionergy

17.06 Excursie duurzame woonprojecten

27.08 Beurs Eco&Zo Riemst

13.09 ABS #3: Passief renovatie

24.09 Energieweekend Cedubo Heusden-Zolder

25.09 Energieweekend Cedubo Heusden-Zolder

07.10 Energiebeurs Dilsen-Stokkem

14.10 Actief Plusbeurs Genk

15.10 Actief Plusbeurs Genk

16.10 Actief Plusbeurs Genk

16.10 Energiebeurs Lambrechts

28.10 Do Tank #1 CeDuBo

29.10 GAOZ beurs Genk

30.10 GAOZ beurs Genk

22.11 ABS #4: I love BEN

30.11 Excursie passiefscholen Brussel

02.12 Winterevent bouwunie

2012

13.01 Opstart vzw Dubolimborg Hasselt

20.01 Do Tank #2 C-Mine

26.01 Excursie Ingewikkelde wijken - Kerkrade (NL)

03.02 Bouwinnovatie Hasselt

04.02 Bouwinnovatie Hasselt

05.02 Bouwinnovatie Hasselt

10.02 Bouwinnovatie Hasselt

11.02 Bouwinnovatie Hasselt

12.02 Bouwinnovatie Hasselt

08.03 Toekomstscenario's Genk

13.03 ABS #5 Laat me niet stikken!

26.03 Uitreiking Awards Duurzaam Bouwen

27.03 Toekomstscenario's Genk

20.04 Do Tank #3 Cedubo

30.04 Opleiding Cleantechambassadeurs

Houthalen-Helchteren

08.05 ABS #6: Wonen is het nieuwe ... wonen

11.05 Seminarie Mee met PV

22.05 Toekomstscenario's onderzoeksdag

22.05 Excursie sociale projecten Genk

12.06 Excursie Wonen is het nieuwe ... wonen

17.06 Studiereis Duurzame Woonprojecten

28.06 Excursie Re-Innovate Machiels

Building Solutions Beringen

22.09 Energiebeurs Cedubo

23.09 Energiebeurs Cedubo

27.09 ATS #1 Nieuwbouw in de praktijk

04.10 ATS #2 Renovatie in de praktijk

11.10 ATS #3 CO2-neutraal kantoorgebouw

14.10 Energiebeurs Lambrechts

18.10 Excursie Duurzame Sociale Woningbouw

07.11 Infosessie Genk isoleert - Winterslag

14.11 Infosessie Genk isoleert - Zwartberg

22.11 Infosessie Genk isoleert - Centrum

25.11 Dag van de Wetenschap - Heusden-Zolder

04.12 Infosessie Genk isoleert - Heempark Genk

14.12 DUBO XL

COLOFON

Dûboek 2010-2012 is een uitgave van
Dubolimburg, Marktpllein 7/1
3550 Heusden-Zolder

Redactie: Patrick Vandewalle
Fotografie: Jan Castermans (Razzi) - Luc Daelemans -
Annelie Vandendael (foto An Olaerts) - Dubolimburg
Grafische vormgeving: Comkommer

Met dank aan: Katrien Wittemans, Patrick Kwanten,
Nele Vandenreyt, Cathérine Schepers, Kris Asnong,
Nathalie Grauls en Sandra Penders.

Dubolimburg is een samenwerkingsinitiatief van
Provincie Limburg, Centrum Duurzaam Bouwen en
Bond Beter Leefmilieu met financiële steun van de
Europese Unie (Doelstelling II - EFRO).

Druk: Baillien & Maris

© Dubolimburg 2012
Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd
zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

